

PALATINA Y

2008

21383. 2^a. 8^a.

OTROZHIA BIBLIA.

Ein Handbüchlein/
Darinn ist vnter andern der
Catechismus Von
fünfflei sprachen.

DEUTERONOMY. NA VI.

INu te besede, katere tebi danas
Isapovém, bodesh utvojem ser,
eu hranil; inu ije Otrokom tvoim
otril, inu od njih govoril, sedezh
doma vhišni tvoij, alli po
potu gredezh; kadar
leshesh inu
vstanesh.

done M. F. Illjirini

ANNO M. D. LXXVI.

Arbilla's Pyem: Gasserij Lind: 1568
Augustburgi

Craicinis
Krabarinis 2
Teutinis 3
Latinis 4
Italianis 5

Catechesis quinque linguarum
Regula vitæ Christianæ.
Antithesis Papisticæ & Evangelicæ
cæ fidei

ALPHABE- TVM SLA- VONICVM.

A B V G D E S H S S
I I K L M N O P R
S T V H O F C ZH
SH CH E E IA IE IV.

NOMINA LITERARVM.

AS, Buki, Vidi, Glagolie,
Dobro, Esti, shivite, selo
semia, ŋshc, I, Kako, Liud,
Militie, Nash, on, Pokoi Reci
Slovo, Terdo, uk, Hir, Ot,
Fent, Ci, Zhery, sha, icha, Ier
lat, la, Ic, Iuf.

a b v g d e s h s s ŋ i k l m
n o p r s t u h o f c z h sh sch
è é ia ic iu.

A a vocales

XXXI 79

In hoc libro heretici continentur.

1. Catechismus primum per dialogum inter Patrem et filium quinq. lin. quib. 1. Latina. 2. Croatia. 3. Germanica. 4. ~~Latina~~. 5. Italica

2. Regula vite Christiane lingua Illyrica seu Croatia

3. Antistes et Socii Evangelii et Pastores
4. Oratio ad Deum pro Ecclesia

carmine

Hec impressa sunt Regensburgi
per Joannem Burgerum 1566.

5. Catechismus Christianus Stephani Ibrici et sociorum ex Croatia lingua Illyrica seu Croatia chara.
in re

omi

le non

a fite

g. Omm

ora

la rade

elore

an 1561

VOCALIS.

a e i j i o u o è é ia ie iuz

SYLLABAE.

Ab eb ib ob ub iab iub.
Bab bev boi bui beb.
Vnas vnes vnif vnof vnuf.
Dash desh dish doth dush.
Plafch plesch plifch plofch plusch.
Nia nie nij nio niu.

NOTA.

V syllabiciraniu imash puhstas
be imenovati, koker Nemci
alli Latini; rekoč a, s, r, nekar af,
ševō, reci, Sakai nashi slovenski
puštabi imena imajo, po Judovs
škiga inu Gërškiga iesika shegi,
Nekar, da bivfaki puhstah alli slo
vo vbešedah tuliko kako ena cela
beseda ali syllaba mozi imel Ex
empel BOG nēmašh brati. Bukōs
glagolice; tamazh Bog. Bog. ko,
ker latini ali Nemci. **Gett.**
Vocabula

VOCABVLA.

Deus	Bog	Aqua	Voda
Coelum	Nebo	Mare	Morie
Stella	Svèsda	Homo	zhlovik
Luna	Luna	Corpus	Telo
Terra	Semlia	Pater	Ozha
Vita	Shivot	Filius	Syn
Mors	Smèrt	Mater	Mati
Anima	Dusha	Filia	Hzhí
Domus	Hishá	Villa	Vaf
Familia	drushina	Regio	Deshela
Vibs	Mesto	Rex	Kral
Arx	Grad	Regnum	Krae
			(levstvo.

DICTA.

Quod tibi non vis fieri alteri ne feceris.

IOAN: III.

Tako se Bog Svétlubil, da iesvois ga samoroieniga Syna dal, da vsas kikhje vne ga veroie, ne pogine, tamazh ima vezhni leben,

IOAN: XV. XVI.

Sa risnico vam povém; Kar kuli
boste moiga Ozheta profili v mo
im Imenu, to vam bode dal.

IOAN: III.

Ako gdo ne bode prevoien is vode
inu svetiga duha, ta ne poide vna
lesko kralevstvo.

IOAN: NA VI

Kateri icij moiemesu, inu pije mo
io kñj, ima vezhni leben, Inu tsk
ozho obuditiga na sodnij dan.

SAZHETAK

KATEHISMA KRAN-
skiga,

OZHA VPRASHA
Dete odgovaria,

OZHA.

Zai si ti moie Dete?

DETE.

Ist sam en Christian.

OZHA.

Safat si Christian?

DETE.

Satu kâr to kârshansko pravo Ves
so imam sposnam, inu dêrsham.

OZHA.

**Kulika stavov niti del ima Karthausse
Otrohy Nauk niti Catechismus.**

DETE,

SHEST: Pèrvi del so, deset sapos
vedi Boshic,

DRVGI del ie, ta Apostolska vera,

TRETI, Molitov Gospodnia,

ZHETERTI, tu predigarstvu,

alli kluzhi od nebeskiga kralevsiva

PETI del, ta Sakrament svetiga

kàrsta,

SHESTI del ie, ta sakrament Ve-

zherie Christusove,

Exod. 19

Deutro 5

PERVI DEL

Deset saposvedi Boshic,

OZHA.

Dovel ta pèrvi del nashiga Karthaus
skiga Karthausa/ te deset
saposvedi Boshic.

DETE,

pèrva

PERVA SAPOVED.

I EST GOSpod sam tvoji Bog, po tih deset
kijr sam tebe ispelial is Egypške sapovedah
deshele, od doma te slushbe: Ne inu Boshy
imej tuih Bogov pred mano. Ne Besedi nes
stuzisi oben pild alli kakovo Sna, kar shlove-
manie, ni od tuga kar ie sgoraj na sfi alli pa-
Nebesh, ni kar ie sdolaj na pesheti / is
ni kar ie uvodah pod Semlio, mamu Bos
Ne moljib, inu ijm ne slushi, gu slushit.

DRVGA.

Ne vsami vusta Ime Gospoda Bo-
ga tvoiga sa markai. Sakai Gof-
pod ozhe lirafai tuga, kijr niego-
vu Ime sa markai vusta vsame.

TRETIA.

Spomni da sabbothni dan posve-
zhuiesh,

ZHETERTA SAPOVED.

A 5

Spolstoi

Spolntoi Ozheta tvoiga inu Mas-
ter tvoio da bosh dolgu shivil na
Semlij.

PETA.

Ne vbijaj.

SHEST A.

Ne prehuštovaj

SEDMA.

Ne kradi.

OSMA.

Ne govori krivu prizhovanie sup-
per tvoimuz blishnimuz.

DEVETA.

Ne sheli tvoiga blishniga hışhe.

DESETA.

Ne sheli tudi tvoiga blishniga
shene, ne Hlapca; ne Dekle; ne
vola, ne Olla; ne kar ie kuli nice
goviga.

Drugi

Le hude she
lie so Greb.
Sato oben
P:stavo pos
polnoma ne
bereshi. oben
stast mo rus
di Dnchisa
ne pride.

DRVGIDEL

APOSTOLSKA

Vera,

OZHA.

Dovec vshe dugi del / Apostolsko vero:

DETE.

JEST VEROIEM VBOGA
Ozheta Vsigamogochiga stvar
nika Nebes inu Semle.
INV VIESVSA CHRISTVSA
Sinu nega ediniga, Gospoda na
shiga: khr ie pozhet od svetiga
Duhat Roien is Marie Divice: ter
pil pod Ponciom Pilatom: Kris
han, vmertl inu pokopan: Doli
shal kpaklom: Na tretij dan spet
od smertti vstal, Gorishal vnebesa:
Sedi na desnici Boga Ozheta vs
gamogochiga: Od unod ima pris
ti soditi shive inu mertve.

Bog Otha
Stvarnik.

Gen. 1° 2°

Bog Syn.
Korshenik
inu sroditel.

Luc: 1. 2°

Matt. 27°

Luc. 23°

Rom: 4.

Joan: 20°

1. Kor: 15

Acto. 1.

Ephe. 4.

Matt. 24°

Bog Sveti **EST VEROIEM** vsuetiga Duš
 Dub posve ha, Edno sveto kārshansko Cerkov
 3benik. Gmaina tih svetnikov: Odpuscha
 nie Grehov: vstaenie tiga Mela:
 Inu en vezhni leben.

Matth, 6.

TRETIJ DEL.

Molitov Gospodnia,

OZHA

Boga samis
 ga Imamo
 moliti le vs
 Kristusovi
 Imenu. sa
 vsako potres
 bo.

Povei tretij del / to Molitov / katero nas
 te sam nash lübi Gospod Jesus
 shch moliti.

DETE.

predgovor **OZHE NASH** kirj si vnebesih
 i. prošnja Posvezhenu bodi tvoie Ime.
 II. Pridi knam tvoie Kralevstvu.
 III. Isidise tvoia volia kokér na Neby
 taku tudi na Semlij
 IIII. Dai nam danas nash vsakdani kruh

Inu

Inu nam odpusti nashe dolge, ko-
ker mi tudi opduſchamo nashim
dolshnikom,

V.

Inu nas ne vpelai viſkuſhnio.

VI.

Tamazh nai réſhi od sléga.

VII.

SAKAI tvoie ietu kraleſtvu inu
Muzh tèt zhast vekoma

Sverſhente.

AMEN.

ZHETERTI DEL.

To predigàrſtvu alli kluzhi od ne-
beſkiga kraleſtva.

OZHA.

Dovei zhetertí del, od predigàrſtva inu
ſlyſhev od nebeſkiga Kraleſtva?

DETE.

SAM IESVS CHRISTVS. Matth. 28.
je kvſeim ſvoim Apoſtolom go- Mar. 16.
voril letaku: Meni je dana vſa o- Luc. 14.
blaſt na Nebu inu na Semlj, obto Joan. 15.
poidite

Iest/ nefaz
papesb gos
pod peses
malst/ stas
vsh/ all
Konclij.
Math. 19
Joan. 20.
Velika O
blast svetis
ga predis
garstva.

poidite po vseim Sveitu, Inu va
zhite vlake Ludi: Inu karstitejn
vtim Imenu Ozhta Inu Synu ter
Svetiga Duha, Inu uzhitelj dera
shati vse tu kar sam IEST vam
sapovedal. Inu pole, Jas sam vas
mi red vlaki zhal noter do konca
sveta. Inu suseb ksvetimu Petru,
Iest ozho tebi dati kluzhe od nes
beskiga kralovstva. Kar kuli sves
shesh na Semlj bode svesanu vnes
besih. Inu kar kuli odveshesh na
Semlj, bode vnesesh odvesanu.

PETI DEL

SAKRAMENT SVETIGA

Karsta

OZHA.

povei

Povel peti del/ ob Sakramenta svetiga
Karsta:

DETE.

TAko govori sam Kristus pros
ti svojim logrom: Poidite po
vseim ulnim svetu, inu predigoj
te ta Evangelion vseim Ludem:
Inu karstiteh vtim Imenij Ozhe
ta, inu Sinu ter svetiga Duha,
Kateri bode veroval inu bo karst
chen, ta bode isvelizhan. Kateri
pak ne bo veroval, ta bode ferdas
man.

Matth. 28

Mar. 16

Joan. 30

Karstiti se
imato ludie
nekar Sgos
nove svos
do pres olis
slyu inu sod
li. 20.

Tit. 30

Rom. 60

SHESTI DEL

SAKRAMENT VEZHERIE

Christusove.

OZHA

povel

povei ta shesti poslednji del nashiga kate-
shanskih Katechizma. Te besede
od Vezherke Christusove.

Matth. 26.

Mar. 14.

Luc. 22.

1. Kor. 10.

11

DETE,

NASH GOSPOD IESVS

Christus vtei nozhi vkateri
ie ferata bil, inu svoimi Iogri vez-

Christusova

Telo inu fry

ie ima iesti

inu pitie kijo

minu da nas

ie Christus

svotom otro

popolnoma

rechal. nekaj

ostovati sa

merrec inu

shove/loka

da bi Christ

stus nas ne

bil celu od-

rechal.

Edre: 7-9.

10.

zherial: vsame kruh, sahvali, ga-

raslomi, inu da svoim Iogrom re-

koch: vsamite inu ielte: To ie mo-

ie Telo, katero bode sa val danu:

Leto sturite kmoimu spominu.

RAVNY taku po Vezherij vsame

kelih, sahvali inu pravi: vsamite

inu pite is niega vli: Ta kelih ie

ta novi Testament vmoij knj, ka-

tera sa val inu sa njih dosti prelita

bode, kodpuschaniu Grehov: Leto

sturite kokor zhestokrat boste pijli

kmoimu spominu.

SAHVALENIE.

Mi smo

Mlmo slifhali inu sastopili
 vsih shest delov nashiga kar-
 shanskiga katehizma. Natu vsi Bos-
 ga Ozheta Stvarnika Iesusa Chri-
 stusa Odreshenika, Inu Svetiga
 Duhha Posvezhenika nashiga sar-
 com zhastimo, inu visoku sahva-
 limo: kar je v nashih tudi slovens-
 skih deshetah to sdravo luzh sve-
 tiga Evangelia ushgala, inu nam
 svoim neumnim mladim Otro-
 kom tu resodej, kar je tim modrim
 siga Sveta sakri. Olubi vsigamo-
 gozhi Ozha, resveni ihe vezh
 vbovsh Ludi serca, khr vtammi
 prebivatio, Inu potardi nas svetim
 Duhom tvoim, da vici Luzhi
 shivimo, inu vkoma ohrarjeni
 bodemo. AMEN.

Duet. 4.
 Psal. 147.
 Ephe. 3.
 Kolo. 1.

psal. 8.
 Math. 11.
 2 Ker. 12
 Math. 4.
 Esa. 9.
 Esa. 12.
 Joan. 21.

Nato vsi sercom poimo.

Ne dai Ozha nash lubi Bog
 NDa bi od nas se vzel tvoj ulk
 Saceri Turka Papesta
 Khr zastopnio Iesusa.

B Tl

II.

Ti Iesuf Kristus nash Gospod
Ti vesh da ta vrag je nam hud
Vari brani tu karshanstvu
Satu ti bode hvaleshnu.

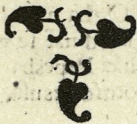
III.

Bog Sveti Duh nash Vzhenski
Bodi nash Trosttar Pomozhnik
Tadai kadar poiemlemo
Da sdaici vnebo pridemo.

III.

Sveto Trojico prosimo
Da pres skushnio Hudizhevo
Bomo vsak zhas ohranjeni
V Nebesih isvelizhani.

AMEN.

KATEHIS

MVS HERVATSKI.

OTAC ISPITVE: DIITE

odgovara.

OTAC.

Gdo si ti moje Dítě?

DIITE.

Ja iefam kãrstjãnin.

OTAC.

Sazh si kãrstjãnin?

DIITE.

Sato, da pravu kãrstiansku Veru
imam, spoveduëm i dërshim.

OTAC.

B 2 koliko

Koliko délov je pravoga kàrstijanskoga Nauka, ili Kàtchisma?

DIITE.

SHEST, Pèrvi delu, dèset Sa-
Spovedi Boshie.

DRVGI delie, Apostolska Vera.

TRETI delie, Molitva Gospo-
dnia.

ZHETERTI del je prodizhastvo
ili kluzhi od nebeskoga kralevstva.

PETI del je, Sakrament svetoga
Kàrsta.

SHESTI del je Sakrament, Ve-
zhere Isukàrstove.

PERVI DEL

DESET SAPOVEDI

Boshie.

OTAC.

Povei pèrvi del kàrstijanskoga
Kàtchisma?

Dijte.

DRUGI DITEHS

PERVA SAPOVED.

IA jesam Gospodin Bog tvoj, kij tebe ispelah is Egiptatske semlie, is slushbene hishie: Ne imij tuih Bogov pred manu. Ne uzhihi ni iednoga kipa ili kakovagodi Snamenia: Ni od sgorinijh, kasu na Nebesih: ni od sdolinijh, kasu na Semli: Ni kasu vavodah pod semlio. Ne vklanaise i ne slushijm.

DRUGA,

Neprimi Imena Gospodna Boga tvoega utaschinu. Sazh Gospodin neche pres kashige ostaviti, prijemliuchega Ime njegovo utaschinu.

TRETA,

Spomenise, da sabbothnij dan posvezhuiesh.

B zheterta,

ZHETERTA.

Pozhtui Otca tvoega, i Mater
tvoiu, da budešh dūlgo shiv na
Semlij.

PETA.

Ne vbijai.

SHESTA.

Ne preliubodeistvui.

SEDMA.

Ne kradi.

OSMA.

Ne govori kriya svedozhastva su
prot blišhněmu tvoěmu.

DEVETA.

Ne shelij hišhe blišhněga tvoěga.

DESETA.

Ne shelij takaišhe shene niegove.

ni sluge, ni slushabnice: ni vola:
ni osla: ni vséga, ka niegova iesu.

DR VGI DEL

APOSTOLSKA VERA.

OTAZ.

Povei takaishe drugi del:

DIITE.

Veruiu v Boga Otca vsemoguchega stvoritelja Neba i semlie
I VAISVSA Kãrsta Sina niego
vã iedinoga Gospodina nashega:
Kij pozhet iest od Duha svéta:
Roien is Marie Divice: Muzhen
pod Ponciom Pilatom: Raspet,
vmèrl i pogreben: Snide k Paklõ:
Na tretij dan vskãrsnu od mèrtvih
V side na nebesa: Sedi na desnoi:
Boga Otca vsemoguchega. Od
tud pride suditi shive i mertve.

B 4 veruio

Veruio v Duha svetoga: jednu sve-
tu Kârstiâsku crkav: Opchinu sve-
tih: Odpuschenie grihov: Tela
uskrišenie: I šivot vezhni
AMEN.

TRETI DEL

MOLITVA GOSPODNIA.

OTAZ.

Povňj tretij del:

DIITE.

Otzhe nash kij iesi na nebesih.
Svetise Ime tvoie.
Pridi kralevstvo tvoie.
Budi volia tvoia, kako na Neby,
tako na semlj.
Kruh nash vsakdanij dai nam da-
nat.
I odpušti nam dolge naše; kako i
mi odpušchamo dolshnikō našim
I ne

I ne vavedi nas vnápati,
Da ísbavi nás od sla,
Saza tvoie íest králevstvo, f
sila, i sláva vaveki. AMEN.

ZHETERTI

DEL - PRODIZHASTVO

ili kúuzhi od nebeskoga
Králevstva.

OTAG

Povij zhetérti del:

DI TE

Ovako govoril íest sám Gof,
podín kúkátst vsím Apol-
tosóm svoím: Dana íest mení vfa
oblast na Nebíj i na Semlíj. Sato
poidite po vsém Svétu i uzHITE
v fAKE Ludi: I kárstite njih vaime
otca, i Sina, i Duba sveta, I po-

ísvovov B 5 sebi

sebi svetomu Petru: Tebi ozho
dati kluzhe kralevsstva nebeskogo:
Zhagodi sveshesh na semlij,
i vesanu bude i na nebesih. I zha
godi rasveshesh na semlij, rasve
sanu bude na nebesih.

ТРЕТИЙ
PETI DEL.
SAKRAMENT SVETOGA
KARSTA.

ОТЦА.

Повиј peti del: повиј петого

ДИТЕ.

Ovako Isukrist govori kazhe
nikom svoim: Pojdite po
vsem svetu, i prodikujte Evange
lie vsem ljudem: i karstite ih va
Ime Otca, i Sina, i Duhia sveta.
Kij bu veroval i karstien bude,
ta spasen bude. Kij pak ne bude
veroval

veroval ofren bože.

SHESTIDEL

SAKRAMENT VEZHE

re Isukârstove

OTAC.

Povij šestí i sadnij del katehismâ:

DIETE.

Gospodin naš Isukârst: Noch-
vku predavahese, vezheratu
chi sauzheniki svoimi: vse kruh,
blagosloviga, i hvale vsdavshi,
raslomi i rezhe: vasmite, i icite,
To jest telo moie, kofe saval pre-
daje: Ovo zhinite na vspomenu-
tie moie. Tim istim nazhinom:
poton kad vezhera, vse Pehar i
hvalu vsdavshi danijm govorechi:
Pijte is ovoga vsi: To jest pehar
novoga Tels

tamenta, vkèrvi moji: kafesa vaš
i sa mnoge proliva, vaodpušča
nie grihov. Ovo zhinite koliko
godikrat budete pili; na vspomé
nutie moie.

SAHVALENIE.

Kadmo ovih šest delov pra
voga Kàrstianskoga Katehise
ma slisali i rasumeli: Tako ima
mo vsi sahvati i zhašt dati Bo
gu Otcu Stvoritelju, Isukàrstu
spasitelju, i Duhu svetomu Po
svecheniku: Sato da ie vaslovinskih
Semliah i Hèrvatskoj pokraini
ovu spasitelnu svitlost svoega sve
toga Evāgelija vashgal; i nam svo
i mo mladoj nerasumnoj djetci na
vistil; Zha jest premudrim ovoga
Svèta sakril. O vsेमoguchi Bo
she i Otzhe prosviti iosh veche v
bogih Ljudi sarca, kij vatminah
prebivaju, i potvèrdi naš svoim
Duhom svetim da vatoj svitlosti
shivemo, i vaveki ohraneni
budemo. AMEN.

Deutscher

Kleiner Cate- chismus

Vatter

Was bistu mein Kind:

Kind.

Ich bin ein Christen Mensch.

Vatter

Warumb bistu ein Christen
mensch:

Kind.

Warumb das ich der rechten
Christlichen Lehr / glaube be-
ken vnd anhang.

Vatter

Vatter.

Wiewil Teil hat die Christliche Kinder Lehr oder Catechismus?

Kind.

Sechs. Der erst theil sind die zehen gebott Gottes
Der and / d Apostolisch glaub
Der dritte / dß gebet des Herrn
Der viertte / das Predigamt
oder Schlüssel des Himmelreich.
Der fünffte theil / das Sacrament der heyligen Tauff.
Der Sechst / das Sacrament des Nachtmal Christi.

Der erste teil

Die zehen Gebott
Gottes.

Vatter

Vater.

Sag an das erste Stück unsers
Christlichen Catechismi,
die zehen gebote Gottes:

Und.

¶ Das erste Gebot.

Ich der Herr bin dein Gott
der ich dich aus Egypten-
land auß der diensthaufe gefüret
habe. Du solt kein and Böt-
ter neben mir haben. Du solt
dir kein Bildniß noch Irgent
ein gleichniß machen / weder des
das oben im Himmel / noch des
das unten auff Erden / od des
das im wasser vnter der Erden
ist. Bette sie nicht an / vnd
diene ihnen nicht.

¶ Das Ander.

Du solt den Namen des Her-
zen deines Gottes nicht miß-
brauch /

brauchen/ daß der Herr wir
den nicht ungestraft lassen der
seinen Namen mißbraucht.

¶ Das Dritte.

Gedenck des Sabbaths tag/
das du in heyligest.

¶ Das Vierte.

Du solt deinen Vatter und
Mutter ehren/ auff daß du lang
lebest auff Erden.

¶ Das Fünffte.

Du solt nicht tödten.

¶ Das Sechste.

Du solt nicht ehbrechen.

¶ Das Sibente.

Du solt nicht stelen.

¶ Das Achte.

Du solt kein falsch Zeugnis
reden wid deinen nechsten.

Das

¶ Das Tumbte.

Du solt nicht begern deines
Nechsten hauß.

¶ Das Zehende.

Laß dich auch nicht gelusten
deines Nechsten Weibs / noch
seines knechts / noch seiner magd
noch seines Gchsen / noch seines
Esels / noch alles das dein nech-
ster hat.

**Der ander
Teil / der Aposto-
lisch Glaub.**

Vatter.

Sag an den andern Teil dē
Apostolischen glauben:

E Kind.

Ich glaub in Gott den vater
 der Allmechtige / Schöpffer
 himmels vnd der Erden.

¶ Vnd in Jesum Christum
 seinen Einigen son vni ern herrn
 der empfangen ist vom Heilige
 Geist / Geborn auß der Jung-
 frawen Maria / gelitten vnter
 Pontio Pilato / gekreuzigt /
 gestorben vnd begraben / Nid-
 gefaren zur hellen / Am dritte
 tage auffstanden von den tod-
 ten / Auffgefaren gehn himel /
 Sitzend zur rechte Gottes des
 Allmechtigen vatters von dan-
 nen er wider kommen wird zu
 richten die Lebendigen vnd die
 todten.

¶ Ich glaub in den
 heilige Geist / ein heilige Chri-
 stliche Kirche / Gemainschafft
 der heiligen / vergebung d sün-
 den / Aufferstehung des fleisches
 vnd ein Ewiges leben.

Der dritte teill.

Das gebet des
Herrn.

Vatter

Sag an das dritte stuck / dß
gebet / welches vns vnser lieber
Herr Jesus selbs geichret hat
zu betten.

Kind.

Vatter vnser der du bist im
himmel / Heiligt werde
dein Name / Zu kome dein reich
Dein will geschehe / wie im hi-
mel also auch auff Erden.
Vnser teglich Brott gib vns
heut / Vnd vergib vns vnser
schulde als wir vergeben vnsern
schuldigern / vnd füre vns nicht
in verführung / Sonnder erlöse
C 4 vns

uns von dem vbel.

¶ Denn dein ist das Reich/
vnd die krafft/ vnd die herlig-
keit in Ewigkeit/ **AMEN.**

Der vierte teil

Das Predigambt

oder Schlüssel des
Himmelreichs.

Vatter.

Sag an das vierthe stuck/ vñ
Predigambt od Schlüssel des
himmelreichs:

Kind.

¶ Also spricht Christus zu
seinen Aposteln: Mir ist
gegeben aller gewalt im himel
vnd auff Erden. Darumb
gehet hin in alle welt/ vnd lehret

alle

alle völkher: vnd tauffet sie im
Namen des vatters vnd des
Sons vnd des heyligen Geysts /
vnd lehret sie halten alles was
ich euch befolhen hab. Vnd
siche ich bin mit euch allzeit / bis
ans Ende der welt. Vnd in-
sonderheyt zum Petro: Ich
will dir geben die Schlüssel des
himmelreichs. Alles was du auff
erden binden wirst / soll auch im
himmel gebunden sein / vnd alles
was du auff Erden lösen wirst /
soll im himel loß sein.

Der Fünffte

Teil / das Sacrament der heyligen Tauff.

Vatter.

E iij Sag an

Sag an den fünfften theil /
dß Sacramēt d̄ heiligen Lauff:

Kind.

Also redet Christus selbo
zu seinen Jungern: Gehet
hin in alle welt vnd Prediget dß
Euangelium allen völkern: vñ
Lauffet sie im Namen des vater
vñ des Sons vnd des heili
gē Geists / Wer da glaubt vnd
getaufft wird / d̄ wirt selig / wer
aber nit glaubt / der wirt ver
damt werden.

Der Sechste
Teil / dß Sacrament
des Nachtmal Christi.

Vatter,

Sag

Sag an / das sechste vnd letzte
Stuck / vnser Christlichen Catechismi /
das wort vom Nachtmal Christi

Bind.

Vnsere Herr Jesus Chri-
stus in d nacht / da er ver-
zaten wart / vñ mit seinen Jun-
gern zu Tisch saß / Nam er das
Brodt / Dancket / brachs vñ
gabs seinen jungern vñ sprach /
Nemet / Eset / dz ist mein leib /
d für euch gegeben wirt / solches
thut zu meinem gedechtnis.

Desselbē gleichen / Nam er
auch den Kelch / nach dem Ab-
benmal / dancket / gab in den vñ
sprach / Trincket alle darauß di-
ser Kelch ist das Neue Testa-
mēt / in meinem Blut / das für
euch vñ für Ihr vil vergossen
wirt / für vergebung der Sün-
den / Solches thut / so oft irs
trincket zu meinem gedechtnis.

 C 4 Latina

LATINA CA TECHESIS.

PATER.

Tu quis es mi fili?

FILIVS.

Homo sum christianus.

PATER.

Cur te christianum dicis?

FILIVS.

Eò nimirum, quod verã Christi
fidem amplector & profiteor.

PATER.

In quot partes distributa est chris-
tiana pietatis doctrina
sey Catechesis?

filius

FILIVS.

In sex: Primo, Decalogum.
Tum Symbolum Apostolorum.
Deinde, Precationem Dominicam.
Tum vero, Ministerium Evangelicum,
seu claves regni colorum.
Inde, sacramentum sacri Baptis-
matis.
Postremo, sacramentum coenae
Dominicae.

PRIMA

PARS DECALOGVS.

PATER:

Recense primam christianae Cate-
chesis partem, decem
Dei praecepta:

FILIVS.

PRIMUM PRAECEPTVM.

C 5

Ego

Ego Iehova sum dominus Deus tuus, qui eduxi te de terra Aegypti, e domo seruitutis. Non habebis Deos alienos coram me. Non facies tibi sculpsile, neque similitudinem ullam eorum quae in caelo sunt sursum, vel in terra deorsum, vel in aquis quae sub terra sunt. Non adorabis neque coles.

SECUNDVM.

Non usurpabis nomen Iehovae Dei tui in vanum. Non enim in fontem habebit, qui in vanum usurpabit nomen eius.

TERTIVM.

Memento ut diem sabbathi sanctifices.

QUARTVM.

Honora patrem tuum & matrem tuam ut sis longævus super terram.

QVINTVM.

Non occides.

sexturn.

SEXTVM.

Non moechaberis.

SEPTIMVM.

Non furtum facies.

OCTAVVM.

Non dices contra proximum tuum, falsum testimonium.

NONVM.

Non concupisces domum proximi tui.

DECIMVM.

Neque desiderabis uxorem eius, neque seruum, neque ancillam, neque bovem, neque asinum, neque quidquam quod illius est.

SECVNDA

PARS. SYMBOLVM

Apostolorum.

Patet

PATER.

Explicata alteram partem, quæ est
symbolum Apostolorum:

FILIVS

Credo in deum patrē omnipos-
tentem, creatorē cœli et terræ

Et in Iesum Christum filium
eius unicum dominum nostrum,
Qui conceptus est de spiritu san-
cto, natus ex Maria virgine. Pas-
sus sub Pontio Pilato, Crucifixus,
mortuus & sepultus: descendit ad
inferna: Tertia die resurrexit à
mortuis, Ascendit ad cœlos: sedet
ad dexteram Dei patris omni-
potentis. Inde venturus est iudicare
vivos & mortuos.

Credo in Spiritum sanctum:
sanctam Ecclesiam catholicam: san-
ctorum communionem: Remis-
sionem peccatorum: Carnis res-
urrectionem: Et vitam æternam

AMEN.

Tertia

TERTIA

PARS, PRECATIO

Dominica.

PATER.

Dic partem tertiam, quam sententiam nos ipsemet dominus Iesus orare docuit.

FILIVS.

Pater noster qui es in caelis
Sanctificetur nomen tuum.
Adveniat regnum tuum. Fiat voluntas tua sicut in caelo & in terra
Panem nostrum quotidianum da nobis hodie. Et dimitte nobis debita nostra, sicut & nos dimittimus debitoribus nostris. Et ne nos inducas in tentationem, Sed libera nos à malo. Quia tuum est regnum, & potentia, & gloria, in saecula saeculorum Amen.

quarta

QVARTA

PARS MINISTERIVM
Evangelicum, seu claves
regni coelorum.

PATER.

Expecto partem quartam ordine,
institutionem scilicet ministri
sterij Evangelici, seu
clavium regni
coelorum.

FILIVS.

Sic locutus est dominus IESVS
Apostolis suis, dicens: Data
est mihi omnis potestas in caelo
& in terra. Euntes ergo docete
omnes gentes, baptizantes eos
in nomine Patris & Filij & Spi-
ritus sancti, docentes eos servare
omnia quaecumque praecepi vo-
bis. Et ecce ego vobiscum sum
omnibus.

omnibus diebus usq; ad confu-
mationem sæculi. Et seorsim Pe-
tro dixit: Et tibi dabo claves re-
gni cœlorum, & quicquid allig-
averis in terra, erit alligatum
in cœlis: et quicquid sol-
veris in terra, erit
solutum in
cœlis.

QVINTA
PARS SACRAMEN-
TVM BAPTIS-
matis.

PATER.

Quintum membrum ordo pos-
tulat explicari, facta-
mentum baptis-
matis.

FILIVS.

Sic

Sic locutus est Christus discipulis
suis dicens: Ite in mundum
vniuersū, & prædicare Euangeliū
omnib⁹ gentibus, baptizantes eos
in nomine Patris, & Filij, & Spi-
ritus sancti, Qui crediderit & bap-
tizatus fuerit, saluus erit, qui uero
non crediderit, condemnabitur.

SEXTA ET

VLTIMA PARS

cæna dominica.

PATER.

Reliquum est, ut præterea mi fili
sexam & ultimam partem nostræ
Christianæ catechesis, verba
uidelicet cœnæ
dominicæ:

FILIUS.

dominus

Dominus noster **IESVS** Christus
in ea nocte, qua traditus
est, et discipulis suis cenavit ac
cepit panem: & postquam gratias
egisset, fregit & dedit discipulis
suis, dicens: Accipite, comedite
hoc est corpus meum, quod pro
vobis datur, hoc facite in mei
commemorationem. Similiter &
postquam cenavit, accepto ca
lice, cum gratias egisset, dedit
illis dicens: Hic calix nouum
testamentum est in meo san
guine, qui pro vobis: &
multis effunditur in res
missionem peccatorum.
hoc facite quoties
cumq; biberitis
in mei com
memora
tionem.

**LA INSTRV-
CIONE ITALIANA DEL
la pieta christiana.**

IL PADRE.

O figliuol mio chi sei tu?

IL FIGLIVOLO.

Io son huomo christiano.

PADRE.

Perche ti chiami christiano?

FIGLIVOLO.

Perche io abbrazzo, e fò profes-
sione della fede christiana.

PADRE.

In quate

In quante parti e' distribuita la
dottrina della pietà christiana?

FIGLIVOLO.

In sei parti, La prima e' il Deca-
calogo.

La seconda e' il simbolo Apostolico.

La terza la oratione del signore.

La quarta il ministerio dello Evan-
gelio, ouero le chiauì del regno
de cieli.

La quinta il sacramento del sacro
Battesimo.

Ela ultima il sacramento della ce-
na del signore.

LA PRIMA PARTE.

e' il Decalogo.

IL PADRE.

Recita per ordine li dieci comā-
damenti, li quali sono la prima
parte della instruzione
christiana?

D 2 figliuolo

FIGLIVOLO.

I.

Io signor sō tuo Dio, il qual ti ha cauato dalla terra di Egitto, Secōdo li precetti di casa di seruitu. Non hauerai Dio, e le alieni auāti a' me, nō ti farai sacre lette, magine, ne similitudine alcuna re. e nō se di quelle cose, lequali sono in cielo di sopra, ó in terra di sotto, humane ouero nelle aque, lequali sono di tradicioni, sotto della Terra. Non adorerai ouero descreti depōtefici, noi

debiamo
te uire a'
Dio.

II.

Non nominerai il nome del signor Dio tuo uanamente, perche nō hauera per innocente colui, il quale usurpera in uano il suo nome.

III.

Ricordati di riuerire il giorno del riposo.

III.

honora

Honora il padre tuo, e la madre tua, acio che tu sia di longa vita sopra della terra,

V.

Non amacerai.

VI.

Non cometterai adulterio.

VII.

Non rubberai.

VIII.

Non dirai falso testimonio cōtra il prossimo tuo.

IX.

Non desiderarai la casa del prossimo tuo.

X.

Non desiderarai la moglie sua.

Quella
la cōcupis-
cēcia anco-
ra, laqual
regna nellis
huōmīai p
natura, e
peccato.
adōq huō-
mo alcūo

non puo ne il seruo, ne la serua, ne il Bue,
satisfare ne l'Asino, ne cosa alcuna che
alla legge, sia sua.

ne pla os,
seruancia
di quella
esser iusti
ficato.

LA SECONDA PARTE il simbolo apostolico.

IL PADRE.

Recita l'altra parte, la qual e' il
simbolo apostolico.

FIGLIUOLO.

Dio padre nostro creatore. **I**o credo in Dio padre onnipotente, creatore del cielo, e della terra. Et in Iesu Christo suo

unico figliuolo, nostro signore, il quale fu cōcepto di spirito sancto, e naque di Maria uergine, et hauēdo patito sotto di Poncio Pilato, fu crucifisso, morto, e sepolto. Discese a' g' inferi, et il terzo giorno resuscitò da morti, et
ascese

Ascese in cielo, e senta alla destra
di Dio padre omnipotente, di
dove uenira a' iudicare li viui,
e li morti.

Io credo nello spirito santo. La
santa chiesa uniuersale, la co-
mune unione delli santi, & la res-
missione delli peccati, La resus-
citione della carne, e la uita eter-
na Amen.

^a
Dio spiri-
to Santo
nostro san-
tificatore.

^b
se noi cre-
diamo res-
missione
delli pec-
cati, adū-
que p le no-
stre opere,
nō la me-
ritiamo.

LA TERZA PARTE LA
orazione del signore.

IL PADRE.

Di la terza parte, cō la quale il
signor nostro Iesu Christo di sua
propria boca ci ha insegnato
a' orare.

FIGLIVOLO.

Padre nostro, Il qual sei in cie- Dio solo,
lo, sia sanctificato il nome e non gl'

huomini, tuo. Venga il regno tuo, Sia fatta
nelle nre ta la tua volōta così in terra così
necessità me in cielo. Daci hoggi il nostro
inuocar pane cotidiano, e rimettici li nos
dobbiamo stri debiti, come nui remettiamo
per il mezo alli nostri debitori, e non ce in
zo di chri dure in tentacione, ma Liberaci
sto, solo dal male. Perche tuo e' il regno,
nro me la potencia, e la gloria, nei seco
diatore, li de secoli, AMEN.

**LA QUARTA PARTE E IL
MINISTERIO DELLO
Evangelio, ouero le
chiavi del regno
de cieli;**

IL PADRE,

Io aspetto che tu mi dica la quarta
parte per ordine, cioè la institua
tione del ministerio del Euang
gelio, ouero delle chiavi del
regno de cieli;

figliuolo

FIGLIUOLO.

Cosi parlò il signor nostro Iesu Christo allisui discipoli dicēdo, A' me e' stata data ogni potesta in cielo, et in terra. Andate adūq; insegnando a' tutte le Genti, battezzando quelli nel nome del Padre, del Figliuolo, e dello spirito Santo. **A**ma estrando quelli a' osseruar tutte quelle cose le quali io ui ho comandato, Et io sō con voi tutti li giorni in fino alla consumacione del mondo. **E** separatamente disse apostolo, et io ti daro le chiau del regno de cieli, e cio, che tu legherai in terra, sarà legato in cielo, e cio, che tu dislegherai in terra, sarà dislegato in cielo.

LA QUINTA PARTE E'
il Sacramento del
Battesmo.

D S Il padre

Nella chies
sa sidé' i
segnare
quello che
ch'ro haco
mandato,
enō q'llo,
che il pa
pa, princi
pi delmō
do, padri,
o concilij
hano co
mandato.
b.
ecco la grā
de autorit
tā, e potēs
cia dello
ministerio
dello Euā
gelio.

IL PADRE.

Io ti damondo la esplicatione della
la quinta parte, cioe del sacramēto
to del Battesimo.

FIGLIVOLO.

•
ig' huomi
ni, e non
le cāpane
si debbāo
batizare cō
l'aqua, e
nō cō sa-
le, salua
olio e si-
mil cose.

DI quello ha parlato in san
Matth. al 28. & in san Mar.
al. 16. alli sui discepoli dicendo,
Andate per il mondo, predicate lo
Euāgelio a' ogni creatura, quello
che credera, e sara Battezzato sa-
ra saluo, ma quello che nō crederā
sara, sara condanato.

LA SESTA PARTE ET VL-
tima, la cena del signore.

IL PADRE.

Resta figliuol mio che tu esplica-
ni l'ultima parte della instruzione
christiana, cioe della cena
del signore,

figliuolo

FIGLIVOLO.

b

IL signor nro IESV Christo in quella notte, nellaqual fu tradito, cenando conli suoi discepoli prese il pane et hauendolo benedetto, e rendute le grazie, loruppe, e diede alli suoi discepoli dicēdo, ^b pigliate, e māgiate Questo e' il corpo mio, ilqual si da per uoi, fate questo in mia cōemoracione. Edoppo che hebbe cenato, similmente prese il calice, e rendute le grazie, lo diede a' quelli dicēdo. Beuete di questo tutti, certamente Questo e' il sāgue mio, che e' del nuouo testamento, il quale sara sparso p' molti per la remissione de peccati. Cadauna uolta che uoi beuerete fate questo in mia comemoracione.

IL FINE.

Bisogna māgiar il corpo di christo, e' beuer il suo sāgue in memoria, che p' il sacrificio de q'lo siamo stati perfetta mēte redēti, e non offerir lo p' uoi e per morti, come che christo nō ci hauesse p' fettamēte sāntificati.

Bolhie

BOSHIE PO-

STAVE INV POROZHENIE

KAKO IMA VSAKATERI

Vsvoem stanu inu Poklis

caniu kãrshanskũ

tër postitenu

shivéti.

et

GMAIN SAPOVED INV

porozhenie všem Ludem.

Matth. 22° **L**ubi Gospoda Boga tvoiga, is celiga serca, is cele dushe, is cele pamete. Tu je ta perva, inu nai vekshi sapoved. Ta druga tei

glih je: Lubi tvoiga blishniga ko, kër sam sebe. Na teih dveh sapovedah vissi vsa postava inu Protoki

Marci. 1° Matthaei. na 22, Pokorite se, inu veroite Euangeliiu. Marci. na 8,

Gala. 5° ITEM. Ozhima so dela tiga mesa kakoi

kokèt Preshustvo, Kurbaria: Nes
zhistost, framota, Malikovanie,
Savdanie, sèrd, klanie, boiovanie,
Svade, Nyd, vbijanie, pianzho-
vanie, Komi, pustovanie shles-
manie, inu takova dela vech, o
katerih sàm vam vshe pravil, inu
ishe povém, kije raku delajo; ne
bodo Boshijga kralovstva posedli,
Gal. na 5.

SVSEB

POSTAVA IN VPOROZHE-
nie Episkopom inu predikans
tom proti Cerkvi alli
Gmaini.

Cerkovni Varh ima biti ne-
dolshliv, edne shene Mosh,
tresov, pohlevàn zhist: Gostitad
pèriemliozh, dobâr knauku ne-
kar pianativ, kije nei bojnîk, ni
framotniga dobîtkâ sheliag, inu
ic prav dobâr, krotak, inu nei la-
komec

Episcopus
1. C. 10. 14

Tit. 1.

lakomen na denaric? kateri svoje
Hishtvu prav vmei rovnati. Timoh. 3. Kateri se terdnu der shi
rifnizhne besede, kjer knauku shi
shi, da je mogoch tudi opominau
sti sdravim naukom, inu te kateri
soper govore, premochi, kTitu.
na 1.

Esch.

Tako govori Bog kproroku
3. Eschielu inu pruti vscim predi
33. kantom: Ti zhlovik, ja sam te
be postavil Vahtaria zhes moi
Folk Israel, da imash poslushati
smojh ust besedo, inu njh opomi
niti: Inu kadar porezhem kGre
shniku, Ti smeruo vmericsh,
inu mu tiga ne povesh, inu ne
velish da bi Greshnik od Greha
svoiga pustil, Taku Greshnik ret
vsvoci krivini vmerie, Alli kraj
niegovo ozho od tvoihrok iskati,
Ako pak Greshniku velish da pu
sti od Greha, inu on se nozhe od
Greha svoiga, inu kriviga pota
odverniti. Taku on sa svoiga
Greha volio vmerie, Ti pak is
dusbo tvoio ohranj. Esch. 3. 3.

SAPOVED

INV POROZHENIE CER,

kuialli Gmaini, kako se ima proti
svoim pravim duhovnim pastir
rom inu predigarstvu
dërshati,

Luf. 10.

Ebre. 13.

CHRIŒTUS govori proti svo
cim logrom: kateri vas po
sluŒha ta mene posluŒha: Inu kate
ri vas ferahra, ra mene ferahra. Luk,
na 10. Item: Pokorni bodite tim
kjr vã napreistole inu sluŒhajteŒh:
Sakai oni zhueio zhes vashe dus
she, kokër ti, kjr bodo raitingo
dali, da oni tu sveseltem sture inu
nekar adihovanem. Sakai tu vam
nei doŒru, kEbreom, na 13.

Gospod ie porozhil, kjr Evans
gelion prediguio, da se od Evans
gella imajo shiveti, 1. Kor. 9.
StarisŒi kjr dobro sluŒhio, so druz
ie zhaŒti vredni, slasŒi svësŒi pre
digari inu uzheniki, 1. Timoth,
na 5.

1. Kor. 9.

Deut. 25.

1. Tim. 5.

Sapoved

SAPOVED

INV POROZHENIE DE
shelski Gosposchini inu vřim
podlošnim proti
edendrugimu.

Rom. 13.
1. p. 2.

Vfaki zhlovik sma pokoran bití
Oblastnikō, Sakai oblasti nei,
tamuzh od Boga, Inu kateri so ob-
lastniki, ti so od Boga postavleni,
Satu kajr se Gosposchini supèr-
stavi, ta se Boshij postavi supèr-
stavi, kateri pak supèrstoie bodo
si sami pogublenie sturili.

Sakai Gosposchina nei křtrahu
dobrim delom, tamuzh hudim,
Ako pak nezheřh, da bi se bal
Gosposchine sturi dobru, taku bo-
deřh hvalo od nie imei, Sakai ona
je slushabnica tebi kdobrimu, Ako
pak sturiřh, kar nei dobru, taku se
bui. Sakai ona sabřtōn Mezha ne
nosi, I. u je Boshia slushabnica,
enu mařchovanie křtrajingi timu
kajr

kijr hudu dela. Obto morete po/
korni biti, nekar le sa straiſinge
voljo, tamuzh tudi sa vēsti vo/
lio, Satu tudi pravdo dajete, Sa/
kai oni so ſluſhabniki Boſhij,
ravnu k'timu ſluſheozhi, k'Rim/
lianom na 13. 1. Pet. 2 Dajte
Cefaru kar Cefaru ſiſhi, inu Bo/
gu kar le Boſhjega, Matth: 22.

Matth: 22

SAPOVED

INV POROZHENIE SA

konikom proti e idru
simu,

Moshie, ljubite vashe shrite,
koker ie Kristus Gmaino
svojo lubil, k'Ephe: na 5. Inu
ne bodite ſli proti njm. ik'olo:
na 3. Prebivaite svashimi shena/
mi pametnu, inu voſchite snen/
skimu teſſu, koker nai ſlabēſhi/
mu ſvoie zhasti, koker snami

Ephe: 5

Kolof. 3

1. Pe. 3

E

red

red Erhom Daru riga shivota, da
vasha molitov ne bode okrazhe-
na, 1. Pet. na 3.

- Ephe. 5. **S**hene pokorne bodite vashim
Moshom, kokèr Gospodu.
Sakai Mosh ie glava te shene, ko-
kèr ie Kristus svoie Gmaine gla-
va. k'Ephe, na 5. Shene imaoie
uzhiti svoie Moshe inu otroke
Titu. 2. lubiti, daso tudi poshtene, zhiste,
vhis hi rozhne, dobre, svoijm Mos-
shom pokorne, da se Beseda Bo-
isha ne psuie. Ravnu taku imao
Moshie poshteni biti.
k'Titu na 2.

POSTAVA

INV POROZHENIE STA-

rishim inu otrokom proti
edèn drusimu.

- aut. 6. **I**Nu te besede, katere tebi danal
Iporozhim bodesh utvoijm sercu
brani:

hranil: Inu njih otrokom tvojm
ostril, inu od njih govoril, sedech
doma v hiši tvoji, ali po potu
gredech: kadär lesheš, inu vsta-
neš. Deutero: na 6. Kateri shibe
spara, ta sovraši svoje dčete. Ka-
teri ije pak lubi, ta ije tadaici ote-
pe. Proverb. na 13.

STatishi, ne resiesite vashie o-
sroke, da pameti ne sgube.
Tamuzh /koijteijh snaukom tčr
opominaniem Gospodnijm. O-
troci bodite pokorni vashim star-
rithim, sa Gospodnio volio. Sa-
kaj ut ic pravizhnu: Sposhtui
Ozheta inu Mater (leta Sapo-
vedie pčrva, katera oblubo ima)
dati dobro bode, inu dolgu shis-
velh na semlij. k' Ephe. na 6.

Ephe. 6.

Kolo. 3.

b' Kolof. na 3.

SAPOVED

INV POROZHENIE GOS-
pč datiem inu Hlapcom proti
edčn druzimu.

E 2 Hlapci

he. 6.
lof. 3.

Hlapci slushajte vashe Gospor
de telesne strahom inu tres-
petaniem, spravim sercom, ko-
kèr Christusa: Nekar le suzhi
streshcoch, kokèr ti kifr le ludem
raduio, tamuzh kokèr hlapci
Christusovi, da vi sercō radi stuz-
rite to volio Boshio: Inu spomis-
slite, da Gospodu slushite, nekar
zhloveckom: kār snate, da kar kulj
bode vsaki dobriga sturil, tu bode
od Gospoda preiel, bodi si hlapac
alli slobodan, kEphe, na 6. Kos-
lof, na 3.

it. na 28
pet. 2.

Hlapci imajo svoeim Gospodas-
riom pokorni biti, sovseim Stras-
hom nekar le samuzh dobrim,
tamuzh tudi tim, kifr so zhudne
glave, vseih rezhih imajojim stre-
zhi, nemaio odmurmurati, nistar
spodmikati, tamuzh vso svetchi-
no iskasati, da ta nauk Boga O-
hranienika nashiga zhasse povsod.
kTitu: na 2. inu 1. Pet. na 2.

Ephe. 6.
Kolof. 3.

Gospodie, kar ie prav inu spos-
dobnu, tu hlapcom tudi iskashite.

Inu

Inu pustite pritenje, kâr snate,
da ie tudi vash Gospod vnebesih,
inu pèr njim nei periemljenia te
persone, kEphè, na. 6. Kol, na 3.

SAKAL

Rasvetil ase ie Milost Boshja
vsém ludem sdrava; Ta nal
uzhi, da imamo odpovèdati se
Nevernosti, inu posvetnim shes
liam, inu pametnu pravizhnu i
nu kârshanski shivèti vsadanijm
svétu, inu strezhi na sdravu ù
panie, inu zhastiti prihod tiga
velikiga Boga inu Ohranienika
nashega Iesusa Christusa, kateri
ie sam sebe dal sa nal, da bi nal
réshil, od vsake nezhistosti, inu
ozhustil sam sebi en lastan Folk
skèrbnu shelechi po dobrih delih;

Leto govori, opominai, inu
svari scelo oblastio. Nih
zhe te néma ferah,
tati. kTitu

na 2.

E 3 Antithesis

Titu. 26

ANTITHE-
SIS INV RASLOZHENIE.

PRAVE CH-
RISTIANSKE INV ANTI-
Christianske krive Vere.

PREDGOVORENIE.

DA ti pravo Vero imashi, poz-
trebaie, da krivo sposnashi inu
savèrshesh. Inu kadar se sada i kâr-
scheniki nai vezh nad Papeshko
inu Evangelisko Vero dvoie: kâr
mi leto, uni drugo hvalio: Ozh-
mo shest Artikulov postaviti, vka-
terih se lozhio: Inu tako sasilhati
obuih vero: Inu pustit vsakimu
risnico sposnati inu soditi. Opoz-
minimo pak vsakiga da ne gle-
da, ni na tiga, Muzh, starost,
sillo, pokoi, bogatstvo, inu drugu
unanie;

urianie; ni na tuga slabost, krish,
vbushivo, &c. Tamazh samori
Inico Boshio t'er sveru vekoma stas
novitu Pismu. SAKAI vse Metu 1798. 40.
ie sennu, inu niega nai vezhi do
brora, kok'er cveit polski, Sennu
posahne, inu cveit uvene,
Beseda pak Boga nas
higa ostane ve
koma. Govori
Esaias.

PERVI AR-

TIKVL OD BESEDE BO-

shie, allí svetiga

Pisma.

EVANGELISKI.

TI vletim Artikulu allí stuku
uzhio, veruio, inu sposnaio,
da tu svetu Boshie pís mu, tu ie
ta verná písma stariga inu novia
ga Testamenta, vse nam kisvelio
zhaniu potrebne stuke prave kárs
shanske katholicke vere skusi sve
tiga Duhá resodivene inu sapisaz
ne ima: Inu da, kokér kárscheniki
samuzhimajo verovati, inu dèrò
shati tu, kar íevtim Boshijm Pís
smu (po katerim samim bodenaf
Bog na sodnij dan sodil) sapis
sanu: Taku tudi nemaio nistar
sa kársshansko vero allí Boshij uk
imeti, kar nei vñh ístih Buqyah
postavlenu allí sapopadenu.

da taku

Da tako oni tu svetu Pišmu vi-
 soku zhaštio, inu sa ta pravi fū-
 dament inu edino Regulo, shno-
 ro inu Luzh, kārshantke Vere inu
 vřiga Boshijga uka, vřih tudi Cer-
 kovnih pravih Boshijh slushby,
 stavio imajo inu dērshio, inu o-
 benimu karšheniku bra.iga ne
 prepoveduo.

PRIZHE.

NA prizho te svoje inu prave
 Katholiske Cerkve vere, sta-
 vio oni lete sentencie alli besede
 svetiga Pišma. Vuh petih Buquih
 Moysesovih govori Bog: Ne
 sturi kar se tebi utvojih ozhih prav-
 sdi, tamuzh kar ei jest sapos-
 vēm, tu ti samuzh sturi. Item ne
 pērstavimi nistar kmoei Besedi
 inu ne odvšami nistar prozh.
 Esaias tudi pišne inu sapovei re-
 koch: Na postavo inu prizho

Deuto 4.

Esaias. 6.

E 5 (sastopt

- (sastopi se ima gledati) Ako ne bodo govorili po tei besedi, ne bodo beliga dne njmeli. Sam Bog od nebes pār svetim Mathevshu
- Matth. 3. veli inu pravi: HVNC AVDI
 17. TE. Letiga moiga Sinu Christu
 sa poslušajte. Christus pak od
 sebe prizha inu pravi: Mole Ov
 ce moio besedo poslušajte: Inu
 san. 14. sa enim drugim tuim ne gredo.
 Sa risnico zhetebiti moij Iogri,
 aku bodete sturili, kar sam jest
 vam sapovedal. David prorok
 tudi pishe rekoch: Gospod tvoia
 sal. 119. Beseda ta mojim nogam sveiti.
 Sveti Paval: Da bi lih mi Apos
 stoli, alli bodi en nebeski Angel,
 sal. 1. vam en drugi Evangelion predi
 goval, kokèr ta kjr smo vam pre
 digovali, ta bodi preklet, K' po
 Matth. 15. slednimu, sam Gospod IESVS
 od vsih Zhloveških postav, nau
 kov inu slushbi govori inu pravi,
 Sabstòn meni slushe, kar postav
 zhloveške dèrshe. Tacih prizh.
 vezh taushent vpisnu imamo.

Inu

INV leto Vero nei samuzh sdaj
uzhil inn sposnal, Lutherus,
Melanthon, Augustana Confes-
sio, Brencius, Illyrikus, inu mi
vbosi kranlki Predikanti, Ta-
mazh vselej so taku pravi karsche-
niki pismu Boshie zhastili, slasti
perve Cerkve Catholiski ozhaki:
Augustinus, Ambrosius Basi-
lius &c. kokèr od ravshent prizh
nekaterè samuzh postavimo.

Basilius definitione. 70.

Kar se kuli Gospod Christuf
sapovedal v'Evangeliu, inu skus-
si Apostole, inu kar se gliha stin-
istim, imalo uzhitì ti, katerim ie
saupanu to predigatstvo.

Basilius Epistola 80.

Stoimo par tim kar Boshie
Pismu sodi inu pravi: inu kateri
uzhe glih po Boshy besedi, ti so
tijnizhni uzheniki.

Basilius

Basilus Bomila 10. Seru.

Ako bodem kaj moiga pravil,
ne vsamiteije, Ako pak kaj Gofe
podnijga naprei poloshim tu ves
roite.

Ambrosius lib. 3. de Virginit.

Mi vse tu novu, kar Kristus
nei uzhil, po pravdi ferdamamo.
Sakaj christ^s ta ie tih vernih por.
Ako radaš nei Kristus uzhil, kar
uzhimo, imamo mi tudi to isto
kokèr eno gnusno savéisheno
rézh soditi.

*Augustinus lib. 3. contra euneca scels
pra petulant.*

Saru ako bi en Angel od nes
bes, bodi od Christusa, bodi od
niegove Cerkve ali od kakove
rézhi kuljbodi, katere slisbio k^s
Veri inu knashjmu kārshanstuv,
vam otel kaj osnaniti zhes tu, kar
ste usvetih Pismih preicel, bodi
preklet.

Chryso

Chrisostomus homilia 49. in Matthei
24. caput.

Obenim glatku se neima vero,
vati, tamazh da govore alli sture
tu, kar se gliha svetim Pismom.

Chrisostomus homilia de Spiritu
sancto.

Ako bošte vidili kateriga, kijr
bo dial: Imam sveriga Duha, inu
ne govori kar ie po Evangeliu,
tamuzh tu svoje, ta od sam sebe
govori, inn nei par njim sveti
Duh, Sakai sveti Duh ie poslan,
da nas opomini tifi rezhi, katere
ie Kristus uzhit. Obtore kajar
edan od tih, kijr se hvalio da ima
so sveriga Duha, kai pravi od
sam sebe, inu nekar is tuh Evan-
geliskih pismih, ne veriamite.

JOAN. 14.
16.

Isidorus.

Ako gdo prepovei tu, kar ie od
Gospoda sapovedanu, alli sapos-
vei

sapovei k'urici, kar Gospod pres
povei, ta bodi ostudan inu pres
klet, od vsakiga k'ije Boga ljubijo.
En far alli Probst kadar kai gos
vori alli sapovei, kar mu Bog nei
velil, ni svetu pismu oz hitu sapos
vedalu, ta ima biti dershan sa eno
falsih prizho Boshio, inu sa Bos
shijga tatu. Obtu kadar karsche
niki bodo vpan polosheni, satu,
kar se ne puste k' hudimu filliti, ti
sodbi alli urteilni nema obedan
pokoran biti. Sakai ni per Bogu,
ni per cerkvi, obeniga ne veshe,
inu mu ne skodi, ena kriva sodba
alli pravda.

Stromymus

Quod scripturæ sacræ authori
tatem non habet, eadem facilitate
contemnitur, qua recipitur.

Ignatius in Epistola ad Philas
delphienses

Sàm slisbal edne k'ije pravijo:
Kadar ne naidem Evangelium per
moich

moeih starishih, nezhem verovati.
Takovi Ludem pak uest rezhem;
Daso meni moj starishi, IESVS
Christus, kateri tuga ne slusha, ta
bode vprizho pres vse Gnade
pogublen.

PAPISTI.

TI pak menio inu uzhio, da nes
ulveri mpismu vse tu sapisa,
nu, kar k'Veri slishi, inu kar ie
nam karschenikom kisvelizhaniu
nashimu potreba: Tamuzh, da ie
stoprav ishe vezh drusih Artikulov,
od Mashe, kadila, kropila,
shegna, krishme, pildov, Altar
riov, vic, odpustkov sa denarie,
godovnih postav, coelibat, &c.
potle skusi Rimске Skofe, Pape
she, skusi Koncilie, stare ozhance
inu uzhenike postavleni, kateri bi
se taku dobru imeli verovati, inu
bo do od njih shacani inu dershani,
sa Boshjo besedo, kokèr tu samu
lveru Bohie pismu, stariga alti
noviga . . . . . Teltamè

Testamenta, menuiozh da oben
isvelizhan nei, kija jih ne dèrshi.
Išbe vezh pšueio svetu Boshie
Pismu inu pravio, da ie tamnu
inu nesastopnu. Satu ye prepoz
veduio brati všim kija plate ne
brijeio. Inu tu kàr ienam vernu inu
stanovitnu, to hvalo bi imelu od
Papasha, od Konciliov, inu od
Rimske cerkve. Obtore tudi ne
ote dopustiti, da bi tu samu Bo
shie pismu bilu sodàc, Rihtar, ta
sama prava Regula alli shnora pra
ve kàrshanske vere inu Religiona.
Tamuzh, da bi se ijmelu od vere
inu Cerkovnih rézhi soditi inu
verovati po Dekretih inu postas
vah Papasha Rimskiga, Ozhakov
inu Konciliov. Tih Buque inu
Pisma so nijm prava verna risnia
zhna stanovitna Boshia beseda.

In libro de
expresso
Dei verbo.

Kokèr Stanisslaus Hosius en
Kardinal pishe: Mi papisti pak
ozhmo Boshijo volio od nebes
pèrstrezhni, inu nekar samuzh tim
Lutheranom (kija sa svoio inu
nekar

hekar sa tih Pismov manungo se
bessedijo) tamuzh tudi tim svetih
Pismom (katerih tulika drugake
inu krive islage se naprei perneso)
sapovedat vstopitise, inu kar nam
bode voschil res oditi uni nebeski
Moister, tu ozhmo, kokèr to ri,
Inizhno zhisto besedo Boshio,
spodobno zhastio, gorivseti. Inu
ozhmo veliko vezh niega govoza
rechiga poslushati (kokèr, tudi
prorok pravi: Ias zho poslushati,
kaj vmeni Gospod govori) ko
kèr, da bi se k'rim prasnim ele
mentom alli postavam dereshali.
Sakai nei potreba, da edan velik
na pismu sna, tamazh da ie od
Boga uzhen. Sanikerna ie ta mu
ia, kije se na pismu postavi. Sakai
pismu ie ena stvar, inu prasan e
lement, alli rezh. Ne spodobise
karscheniku, da on velik na stvar
ri vissi. Boga imamo poslushati.
Inu niega besede od Nebes strez
zhi, da nas poduzhe. Srezhan
ie ta, pravi David, kateriga to
F   uzhisu

uzhih. vgluhi vishi nas ishe daria
shni dan uzhi, kokèr nekadaì te
ozhance inu proroke, Prepovedal
ie Kristus, da neima vezh Moï
strov bitì, kâr te edan sam nash
Moïster v'nebesih. Sato polluz
shaimo poklonivshi, kai Boshie
velizbastvo skusi samiga Proroka
snami govori, inu savèrsimo ta
mèrtvi element tiga písma.

PRIZHE.

NA prizho lete svoje Manùge
inu uka, v'letim artikulu, inu
tudi uvshì drusih, peljajo leta
svoj fundament: Da to oni sami
ta prava Katholiska Boshia Cer
kov kitera bi bila od samih Aposto
sov inu njih Iogrov risnizhnu to
verosusami preicla: Inu da ietaku
svetal verigaduha polnainu ris
snizhna, da ne more tudi nistar
kai kriviga uveri postaviti, spos
nati alli dèrshati. Da bi bil Chris
tus nie inu nih imenovane zhlo
veske

zhloveške postave meinil, kadar
je k svoim logrom govoril: Jest
bi vam imel ishe vezh povedati,
Alli tu bi vam sdai preteshku bi
lu, Kada pak pride Sveti risnizh
ni Duh, ta vas vse nauzhi, inu
vas bode na risnico peljal, On ne
bode (merkai) nistar sam od sebe
govorit, tamazh kar sam jest vā
govorit, tiga vas bode opominal,
On bode mene zhastil, Sakai bo
de od moigavsel, inu vam osna
nil, Merkai njih duha, ako sam
zhesse ne prizha,

RASLOZHENIE.

NA tu vshe ti, moi Brataz,
sam spmili, akuse ti raishi
ozh stitni Evangeliskimi, besede
Boshije, katera je Boshie zhasti
ishe: Inu po kateri sami nas bode
Bog na sodniđdan sodil: Alli sti
mi papisti uh zhloveških tudi
marškakih postav, kateri le zhlo
veske zhasti

inu imenia gledaio, dërshati:
Ozhli raishi Bogu alli zhloveku
verovati: Spomissi, gdo te te
stvaril: gdo odrëshil: gdo ti bode
vezhni leben dal: Gdo te vsiga,
mogoch: gdo risnizhan alli las
shnik: Bog alli zhlovik: Nei frës
de, Edno alli drugu spomissi
inu dërshi.

DRVGI AR
TIKVL OD PORODNIGA
Grëha inu zhloveške
nemozhi.

DE ORIGI-
NALI PECCATO ET
libero arbitrio.

EVANGELISKI.

Ti veruio

Tl veruio, uzhió inu sposna
so, da smo vsi, kar nasie pod
solncom (pres Iesusa Christusa)
v Adamu inu od Adama greishti,
krivizhni pozñeti inu roieni: Tu
ie, da nésmo samuzh krivi alli
dolshni inu tei smerti podvèrshe
ni, sa tige volio, kár so nasht
starishti vparadyshu Boshio saps
ved prestopili, tamuzh da ie tudi
nasha natura, porod alli sárce,
vrim stanu inu dianu alli slosh
bah proti Bogu skashenu inu od
Hudizha prevsetu: Taku, da vsi
od Adamoviga semena roieni,
smo po eni strani merti, tu ie,
nistar ne premoremo kai Bogu
pèrietiga, dobriga, svetiga, is
sárca sami misliu govorisi, sturis
ti po ti drugi kylimu hudimu
nareeni, nagnieni, shivi inu die
vij, predan bomo od Boga is
vode inu svetiga Duha po Boshij
Besedi preroeni. Inu ishe po um
preroiltvij inu pèrvinih svetiga
Duha, cote se nal ishe ta stara

kosha allí Mestu dèrshi, óstane
 vnaš doštri šlipote inu hudože, kite
 ra supèr Duha, Boshio sapoved
 inu noviga zhloveka voškuie,
 Satu ne bode inu ne more oben
 zhlovik na tím svetu nigdar, škusi
 lastno svoio mvzh allí dobra dela,
 malu ní veliku, pred Bogom pra-
 vizhan biti, vboshijo Milost, inu
 kvezhnimu lebnu priti.

PRIZHE

NA prizho lete vere oní leta
 Pisma Boshia stavio. Vuh
 Genes. 6. pèrvih Buqvih Moysesovih sam
 8. Bog letaku govori inu prizha:
 Zhlovešku sarce ieše samuzh hu-
 du od mladih nog. David ta sve-
 psalm. 51. ti Prorok inu krall sam Bogu toshi
 inu od sebe pravi: Pole, Iest sam
 cèlu krivizhan pozhet, inu Gre-
 šhnika me ie moja mati rodila,
 Tebi allí pred tabo sam ogul Grèb.
 Jeremias

Jeremias Prorok pišhe: Tu zhlo Jeremi. 17
veskusarce ie pregnanu hudu inu
čelu slomlienu, da se ne more sgrū
tati. Inu David od vsih Zhlovekov
govori: Porisnici, pravi, Zhlove psalm: 49
ki neso čelu ni star vredni, lashi
ki so veliki, dabi jih na vago alli
peso, postavil, bi manie kokerni zh
potegnili, Item sveti Paval k Ri Romo 30
lianom na 3. Neiga pišhe, ki bi psalm. 140
pravizhan bil, da bi ti le eniga nei psalm. 53
gakij bi razumel, ne ga, ki bi po
Bogu vprashal. Vsi so se sablodili,
kmalu so ni star vredni ratali: Ne
ga ki bi po do bruti delal, ne ga
dabi ti le eniga. Ena od pertra iama
ienih gerlu, siesikom so galufali
kazhij trup te pod njih gobcom:
Njih usta so polna kletia inu sloste
hiti so na nogah kr. i prelivati: Sa
trenie ter kon zhanie ie karsazhne
ioinu hure. Inu pottiga miru neso
sposnali:

- fposnali : Nei le straha Boshijga
 Roml 8. vñijh ozheih. Item Zhlovecku sar
 ce ie enu sovrashvu proti Bogu,
 Sakai postavi Boshij nozhe po
 kornu biti, inu ne premore tudi
 pokornu biti. Item en Zhlovik po
 Roml 2. svoim rodu inu naturi ne more
 parieta nistar, kar ie Boshijga Du
 Joane 6. ha. Sam Kristus tudi prizha:
 Caro non prodest quidquam: Mese
 su ne valia nistar. Jest veim, pras
 Roml 7. vi sveti Paval vshe karichen od
 sebe, da vmeni, alli vmoim shi
 votu ne prebiya nistar dobriga:
 Sine tuo numine nihil est in ho
 mine. Pres gnade svetiga Duha,
 nei vzhloveku nistar dobriga, se
 poie v' Cerkvah, Inu verhu vsiga
 riga prizha svetu Pismu vdotti
 mestih, Davsi Ludie alli neverniki
 so pod Hudizhovo oblastio : da
 njh Hudizh vsvojñh rokah inu v
 strikih dershi inu po svoei volij
 iesdi, slipi, drashi inu khudimu
 poriva

INV TAKO so tudi naši starš
pèrvi ozhaki verovali:

Justinus Martyr in Epist: ad Zenam
et Serenum.

Misimo sgu! Mesu inu v dobrih
tudi nistar dobriga ne prebiva.
Saro ozhmoli sdravi biti, trebi
ie da Arcata naprosimo, Tako boš
mo sdravi.

Augustinus de Spiritu et Litera

Zhloveška muzh ali sloboda
schina ne valia kdrusimu, tamuzh
kgrésheniu ako risnice pota grishu.

Item in Sermones 10.

Réšan, zhlovik ie velike moš
zhi imel, kadar je stvarien bil.
Alli steim kâr ie gréshil, njh ie sgu
bil. Ti Ludé so nehvaleshni proti
Milosti Boshij, kateri veliku pèr
f s sodijo.

pèrſodio, tei vogi iſkaſheni naſ-
turi.

Augustinus Epistola 107^a

OD reſhiti od hudizhovè ob-
laſti, i cen dar Miloſti Boſhie
nekar zhloveſke mozhi. Ena
muzhie, dè m te Gnade, katero
nam ie pèrnelal Chriſtuſ, nekar A-
dam pèrvi, kateri ie vſo Miloſt v
ſebi ſgubil. Mozh ie Miloſti Bo-
ſhie, da Grèh prozhvsame, nekar
te poſtave, katero greh pokashe,
inu ſai od Greha ne pomaga.

Chryſoſtomus dominica 1 adventus
ſomilis 35.

Vſaki zhlovik po naturi nei le
ſamuzh Grèſhnik, tamazh tu
di vaf è Grèh, koker pravi Apoſtol
Smo bili pro naturi Otroci tiga
ſèrda.

Papisti.

PAPISTI.

Tpak uzhio inu pravio, da ta porodni Gréh ie le enu messe, nu pohotenie allí shelia. Inuda ie tu sárceta dusha ishe cèla atèr sdrava. Dataku en Zhlovik, ishe predanie odsvetiga Duha preraien, slásto svoio mozhio allí frai volio, se sna inu premore kMilosti Boshij pèrpraviti, Boshijo bešedo sáropiti, inu sá nekoliku dobrušuriti. Potle pak, sdarom Boshijm, popolnomapostavo Boshio inu ishe vezh kokèr Bog veli, šturiti inu dopèrnešti. Inu tako nebeš sa sebi inu drugim sá slushiti, ishe huišhi so ti stari Papisti uzhili. Naš si ti sá dāshni novi veliku o te tajšti, popravliati inu se pobulšhati: ex Angelo tenebrarum, in Angelum lucis se transformando.

RASLOZHENIE.

Natu

NAtu vshe ti moj Brat sam
 premissi: ozhi raishi Bo-
 shij besedi verovati, alli rim kateri
 pres vsiga Boshijga Pisma, inu
 supèr toshbo vsih Svernikov,
 zhloveka taku hvalio inu povsdi-
 guio, da le en napohlevni Parise-
 ostane, nikar se sa vbosiga greh-
 nika sposna, Kristusu timu Ar-
 catu poda, inu pravico tèt vezhni
 leben dobi, h'kateri ofèrti se sice
 po naturi naklonen. Kokèt soti
 Judovski Farj proti Kristusu
 diali, Smo li mi tudi slipic Inu
 mari ti ne bodi, kâr pravico znam,
 Ay vi Boshie Pismu ne sastopite,
 Tu vam ie tamnu, vi ie krivu is-
 kladate, Nistarnej, rêci: Ieli tam-
 nu alli krivu, kâr sam Bog govori
 letaku: Zhlovešku sarce ie le sa-
 muzh k'hudimu nagnienu
 od mladih nog.

Luce 25.

Joan. 9.

Genes. 6.
6.

TRETI AR=

TIKVL OD EVANGELIA

Christusa, vere inu
opravizhanja,

EVANGELISKI.

Tluzhio, veruio inu spo-
snajo, da kokër ta postava,
šard Boshij inu niega ostro pras-
vico, nasho pak krivico inu Smert
nam rasodeva: Tako proti sam
Evangelion na snanie daie to
Gnado inu veliko Milost Nebeski
ga ozheta, kako, da se svoiga edi-
niga lubesniviga Sinka Iesusa
Christusa obubil inu na svét poslal
vtu mesu, kateri ie vsheksusi svo-
io pokorschino inu tèrplenie, tu
kai na Semlij, vse ulnu zhlovestvu
(kateriga zhlovestva Grèhe ie bil
nase vsel) réshil: inu sdai sedi
vnebesih na disnici Boga vsiga
mogochiga kokër nash Krall,
velikifar

veliki Far inu Srednik, Inu poslu-
laiozh, Apostole Vzhenike inu Pre-
digarie, pusti po vsim svétu predi-
govati inu osnaniti pokuro inu
odpuschanie grehov, Inu veli tim
kir ote Boshho Milost, odpustak
Grehov, inu ta vezhni leban imé-
si, da se Karstio inu veruio na Iesu-
sa Christusa, kateri vshe kuli gresh-
ni kveruie na Christusa, ta bode
pres lastnih dobrih del, sabston
pred Bogom pravizhan, svet, Sin
boshij, ubizh vezhniga lebna, Prei-
mesvetiga Duha, kateri nega vshe
ponovi k' dobrim delom. Inu ta
daj vshe more, kokér ie sicé dolshá
en karlchenik Bogu inu Blishno
mu slushiti,

PRIZHE.

NA prizho inu potèrenie Iete
svoie Vere, pelaio oní Iete inu
druge

druge vezh besede inu prizhe sve-
eiga Pisma. Kâr stnik IOHannes
pravi, Postava ieskusi Moysesâ da,
na. A Mylost inurisnica ieskusi
Christusa iskasana. Sveti Paval,
Kâr ietej postavi nemogoche bilu
Ekâr ieskusi Mesu bila shibka po-
stala yto ie sturil Bog, inu ie po-
stalsvoigâ Sina vi stalti gresniga
mesa, inu ie Gréh pogubil vmesu
ieskusi Gréh, dabi Pravica od postas-
ve teriena, vna se dopolnila. Chris-
tus sam prizha: Tako ie Bog Svet
lubil, da ie samoediniga Sin udal
da Vskateri, kiji veroie na nega
ne bode pogublen, tamazhta ves-
zhi leban imel Sveti Paval: Bog
ie bil Christu som inu se ie svetom
spravil, kâr nei ijm nih Grehe par-
sodil, inu ie meyu nami to besedo
od riga spravljenja postavil. Obto-
smo mi kokerti pollani na Chris-
tusovim mestu, Sakaj Bog ieskusi
si na opomina, Sato profimo na
Chris

Joan. 11

Rom. 8.

Joan. 3.

1 Kor. 4.

- Christus ovim mestu, spravite se
s' Bogom. Sakai on ie tige, kije
nei greha snal, kigrehu sturil, da
bi mi pravica, katera pred Bogō
valia. Skusi niega hili. Item Sveti
Paval vtim lystu ktim Hebræe-
riom: Christus ie pèrshal, da ie
Hebre. 9. on VelikiFar tige prihodniga bla-
ga skusi en vekshj inu obilnishi
Tabernakul, kateri nei strokami
sturien, tu ie kije nei tako sturien,
On tudi nei skusi koslovo inu te-
lezho krij, tamuzh skusi svoio krij
enkrat vtù svetu notàrshal, inu ie
enu vezhnu odrèshivvu dobil. Itè,
Hebre. 10. Leta velikiFar, kadar ie prinof
alli offer sa Grèhe prinofil, kateri
vekoma tèrpi, sedi vshe na des-
nici Boshij, inu zhaka naprei, ta-
ku dolgu da negovi sovrashniki
podnoge negove bodo polosheni.
Sakai sednim prinofom ie veko-
ma dopolnil ie, kateri bodo po-
svezheni. Item: Christus sa tu
Hebre. 7. kâr vekoma ostaia, ima enu ve-
zhnu Farstvu. Obtore tudi vseci
isvelis

isvelizhati premorete, kteri skusi
si nega do Boga stopio. Inu shivi
vselei, inu prosi sa nas. Sveti Petar: Actor. 16:
Iesusu Christusu vsi Proroki pris
zho dado, da skusi nega Ime vsi
ti, kije na nega veruso, odpustak
gréhov dobio. Sveti Paval Mi sna Galat. 2:
mo, da zhlovik skusi dlate posta Rom. 3:
ve ne bo pravizhan, tamuzh les
skusi vero na Iesusa Christusa. Item
Is Gaade alli po Milosti stevi is
velizhani skusi vero, inu tu nikar Ephes. 2:
is vas, Boshij dar je, nikar po tih
delih, da se njih ne hvali.

Inu tako so verovali, spos
nali inu sato, nekar sa Papeshko
vero martrani, ti pervi stari Ozha
ki, inu svetniki.

Ambrosius to Epistolam ad Romanos.

Ti, kije néso skusi postavo
mogli ohranieni biti, bodopo Mi
losti Boshij skusi VERO isvelia
zhani.

In cap: 11. Epistole ad Romanos

To ie Bog tērdnu odložil, inu
postavil, SAMO VERO, skusi
katero bodo vsih Créh isbrisaní da
kadar nēso Ludie obeníga upanía
skusi Postavo ímeli, bi oni od Mia
losti Boshē ohranieni bili. Rave
nu taku govori In 1. Epistola ad
Corinth: cap. 1.

Idem in Epistola ad Galatas:

Apostol pravi, da nei oben
Zhlovik pravizhan sposnan, sa
volio dobríh del te postavē. Sakai
vsi ti knj so kuli pravizhni, ti so od
Boga pravizhni sposnani is vere,
kotér Abraam, Isaak, Jakop inu
vsi drugi Svetniki.

Chrysostomus in epistolam ad Galatas.

Judieso diali: kateri postavo
ne dērshe, so pogubleni podvēr
shem. Paulus pak prizha, data,
knj postavo dērshe. Curie, knj ozbe
skusi Ivoia dobra dela pravizhan
biu

biti) se preklet. Proti pak, ki je ne
dërshi postavo, ta se dîleshàn s dra
via. Vezh so Judie diali, kateri se na
SAMO VERO sanese, ta je pre
klet. Pavlus pak proti mozhnu sprî
zha, da ki je se na samo VERO sa
nese, ta je shegnan inu isvelizhan
Hieronymus (ib.) adversus pelagton.

Tadaj smo pravi zhnî, kadar se
sa Grêshnikke sposnamo, inu ka
dar naša pravica, nekar vnašim
laltim sashushentu, tamazh vBo
shij Milosti stojj.

Augustinus sermo. 60. de verbis Domini

Arcna vsih duhovnih ran, inu
edinu odrishenie inu plazha sa Grê
hevsih, ie verovati na Christusa.

Idem, Toti^o fiducia certis
tudo mihi est in pretioso sanguine
Christi, qui pro me effusus est.

Augustinus.

Svetšam, kâr si me ti Bog posve
til kâršam od tebe preiel. nekar da
bi sam bil imel, tamazh kâr si ti dal
karielt neisam imel.

SVMMA Ambrosius pra-
vi: Tu ie od Boga tãrdnu postav-
licnu, dakyr veroie na Christus a
ra ie is velizhan pres del, skust SA
MO VERO, katera sabstou is
Gnade preime odpulchanie Gre-
hov. Edno takovo mozimo prizho
imash tudi Esaiã, na 47.

PAPISTI.

TI pak uzhiã inu pravio, da ie
Christus rãf nash Odrãshenik
inu Isvelizhar, kiãr ie sa nasho inu
sa nashiga sdravia volio na sveit
prishal inn tãrpil: Alli taku, da en
vsakateri po sebi, kateri ozhe od
Grãhov reishen inu popolnoma
isvelizhan bitã, more tudi, polak
te Gnade inu sassushenia Christus
soviga, svoemi lastnimi dobrimi
deli, almoshno, molitvo, rumas-
niem, Mashami, inu sãdãrshaniem
tih Ceremony inu postav od te
Rimike Cerkev postavljenih, sy
Boshio Milost inu ta vezhni leban
sallushiti

sallushiti: inu slasti sa te pregrehe
po tim karstu sturjene sadosti stur
riti. Inu aku te kateci kai samudil,
da si nei sam sadosti nebes sasu
shil, ta bi imel od Munihov inu
Farioy si kupiti njih dobra dela,
katerih oni taku obylu imajo, da
kateri le denarie alli blagu knjih
Cerkvom inu klostrom pèrvoli
sashaka, ta popolnoma odpustak,
tudi sa naprel dobode. Christusa
tes imajo sa srednika inu Velikiga
Ierca: Alli taku, da tudi divico
Mario inu svemike polak Christus
sa k' srednikom mediatore stavio:
skusi katerih proshnie ter sasu
shenie bi imeli vsi vbosi Greshni
ki Milost Boshio, odpuschanie
Grehov inu ta vezhni leben si spro
fici inu sadobiti, Inu sai, par tu
likai Pomozhnikih zbitati, soli
vboshij Gnadi alli ne: bodoli is
velizhani alli ne. Rokèr so tu sada
vnih Koncilij v Trentu sposnali,
inu vselel popreku zhibi.

petrus a Soto in assertatione fidei de
Bonis operibus.

To se ima védt, po manungj te
Katholiske Cerkve da imase na do,
bra dela, katera se skusi Gnado Bos
shio sture, tako upanie postaviti,
da so célu potrebna inu pridna ku,
mu, da shnimi sa nashe Grehe sas
dosti sturimo, téd Bos hij vtolaz
shimo, inu vezhni leben dobimo.

PRIZHE.

Prizh némaio drusih, tamazh
Moysefovo postavo: Inu sa
kopovo Epistolo: katera sai nistar
ijm ne pomaga: kokèr sam njih B.
Thoma sprizha.

RASLOZHENIE.

NA tuvshe ti, moí Bratac, gles
daí ozhlí raishí so vsemi svet
niki, proroki, Iogri s divico Marijo
inu

inu Martjrniki, eniga samiga prav
viga od Boga is voleniga, oblub
leniga, postavleniga inu postla
niga Isvelizharia, IESVSA
CHRISTVSA praviga Boga
inu Zhloveka sposnati inu imeti.
Alli tuliku, n kar od Boga, tam
azh od Papasha inu niegove Rim
ske Synagoge postavlen h, smille
nih Isvelizharjev alli Iesusov, ijs
kati, verovati inu moliti, pres vse
ga svetiga Pisma, la super vse Bos 217:11th. 24d
hie Pismo, kateru prizha inu pravi Act. 4.
danei obeniga Imena alli rezhi
pod nebom, ikusi kateru bi mog
libiti isvelizhani, tamuzh to Ime
IESVS CHRISTVS: Katerine
ostane par tim nauku inu veri Chri
stusovi, ta Boga nema, pravi Ioan
nes Evangelista.

ZHETERTI

ARTIKVL

OD

OD SAKRAMENTA SVE- TIGA TELESA

Tu ie

Od Vezherie; inu od MASHE,

EVANGELISKI.

Tuzhio, veruio inu sposnaio,
da ie Iesus Kristus nash Gos-
pod eno Vezherio postavil inu
sam obhajal, sapovedalozh, da se
ima taku do sodniga dne dershati
inu obhajati: Vkateri se skruhom
niega pravo Telo sa nas danu iei,
inu svinom niega prava krij sa nas
shih Gréhov volio prelita, pie,
inutaku stin Sakramentom ta sas-
vesa alli Pund tiga noviga Testa-
menta naredi: Inu tu vse na prizho
inu spomin te smetri Iesusove Chri-
stus ove. Inu kokèr ta Kàrsè, taku do-
leta Sakrament se ima cel, taku do-
bru tim krij nêso farij, kokèr Far-
om delti inu preieti.

prizhe

PRIZHE.

NA prizho lete Vere stavio oni
Nsamete besede inu postavo
Christusovo, katero so tërie Evan-
gelisti, inu potlesveti Pavàl svestu
sapisali, katero oben zhlovik, ko
kër druge Boshie postave, neima
rasvesati alli prestaviti,

Matth. 26.
Marci. 14.
Luce. 22.
Matth. 5.
Galat. 3.
1 Kor. 15.

Inusa risnico ti sice po vsim
olnim pismu Boshijm ne bodesh
nikèr nashal to nai manhi zhàrko
alli besedico, da hìbila od Boga
ta Papeshka Masha postavlena,
alli dèrshana od Christusa, Apo-
stolov, pèrvih Ozhakov te prave
Cerkve, tako inu stin imenom,
kokèr to sda ti Papeshki farij dèr-
she alli slushio. Ti stari kàrscheni
ki inu Ozhaki okuli 600. let po
Christusovim roistvu neso dru-
gako Vezherio dèrshali alli Ma-
shovali kokèr sda ti Evangeliski,
Prizhajo, Iustinus, Chrisostomus
Donysius.

Dionysius, Augustinus, Ireneus
Platina, &c. Dabi predolgu, nebi lu
bi oteli sadoſti prizh postaviti.

PAPISTI

TI pakleta ſveti Sakrament
dile na dva dela: alli ſtuka. Edā
imenuio Maſha, Edan pak, Vezhe
rio alli Obhailo. Inu letaku vrim
Artikulu uzhio inu dērshe: Da ie
tudi sdai vrim novim Testamentu
eno Farſtvo, kokēr ie bilu pod ſta-
rim ſakonom, Inu da ie Papesh ta
Velikifar, ſummus Sacerdos aut
Pontifex, kiſr ima pod ſabo Maſha
nike, Farie inu Levite: Tekadar on
alli niega Skoff ſhegna, pravi, Ieſt
tebi dam Oblaſt ofroyati ſa ſhivē
inu mērtve &c. Inu da njih prinof
alli offerie njih Maſha, Odkatere
sdai piſheio, kokēr ſo poprei vſelei
piſali, uzhili inu verovali, da ieen
offer alli plazhilu ſa grēhe. Propi-
tatorium

tiatorium Sacrificium **Et** vespiti
opffer: Taku, da kokèr je sam Chri
stus Iesus, vkèrvavi staltj cruento
modo (kokèr sami govore) na kris
hu gréhe vsiga olniga sveta plati
sanie sadossti sturil: Taku ishe vsak
dan vsakateri Mashnik incruento
modo, nikar vkèrvavi stalti. Vtef
Mashi, inu sto Masho plati te
Gréhe vsakateriga po sebi pomaga
inu réshi Ludi od duhovnih inu
telesnih nadlog, réshijh is vic pos
maga s bolesni, dobru vreme,
za shivino. &c. Od Vezherie pak
taku govorjo, da ie eno obhajilo,
Communion vsim kàrschenikom
sariom tudi gmain. Alli taku unar
dase ima vtei Vezherij samuzh
to telo vtei stalti kruha vseti inu ne
kar vtei staltj tiga vina, tudi ta krij

Christusa

Christusova, Sada pak obľubijo
inu oie nam obedvei stakti dari, Inu
ishe vezh, da bi le oteli spet knjihi
Mashti inu Veri stopiti.

RASLOZHENIE:

NAtu vshe moi karschenik, spo
missi, ozhli raishi s Iesusom
Christusom inu Svetim Pavlom
dershati, alli stimi, kateri pres vse
oblasti inu sapovedi Boshije, eno
tako veliko rezh alli reshai offer
Propitiatorium sacrificium, smis
slio inu dershio; vkiterim inu skate
rim ote stoprav Ludem od Grehov
pomagati, super ta edini pravi
opfer alli prinof Iesusa Christusa
kateri ie senim prinofom svotim na
krishu en shlak vse popolnamapo
svetil, kako si vtim tretijm Artiku
ly od svetiga Pavla slishal. En sac
crilegium, tatvina inu gnusnu
shmaganie Boshie ie, tajti, da bi
nal Christus sam popolnama bil
odreshil:

PE TI

PETI ARTI

KVL.

OD ZHASTI INU MOLE
NIA TIH SVETNIKOV.

EVANGELISKI.

TIuzhio, verujio inu sposnaio,
da je molitva ena rézh, katera
slishti samimu vsigamogochimu
stvarniku Bogu. Kokèr tadaí obez
dan zhlovik na Svetníke ne veroie
Tako tudi neima na nie klicati ali
njih moliti, od njih mèrtvih, inu
kñr neso vprizho, pomuzh super
Gréhe, sérd Boshij, vezhnu pogu
blenie, telesne bolesni mèrslico,
shleso profiti &c. Tamazh inia
samuzh Boga vsevidechiga inu
mogochiga moliti, inu niemu sa
mimu so vsémi boshijmi slushba
mi slushiti, Ima tudi samiga Iesu
saCh ristula sa nashiga frédnika p
shnika inu belendika imet i skusi
kateriga

kateriga prošnje tēr sašluskente
Bog nam Milost iskashē,

PRIZHE.

Roma. 10. **N**A prizho tīga imaio oni leto
piše. Kako bodo molili tīga, na
kateriga néso verovali? Sam Bog
vtih petih Buqvah Moysefovih
govori lerako, Moli Gospoda Bog
ga tvoiga inu niemu samimu slu-
Dent. 6 : sht, Skusi Davida Bog tudi veli:
Psalms. 16. Klizhi name kadar ti hudu gretako
ti zho pomagati, inu ti me bodesh
sahivalil. Sveti Paval piše: Kristus
sa to kār vekoma ostaja, imaenu
2 Brece. 7. vezhnu farstvo, Obto on tudi
vedan is velizhati more te, kateri
skusi niega do Boga stopio, inu
1 Joani 2. on shivi vedā, inu prosī sa naš. Inu
Ioannes Evangelista piše, Otros
ci moj, to vam pišem, dane grés
šite

shite. Inu ako katerij pak hode gré
shil, tako imamo eniga Besednika
për ozhetu, Jesusa Christusa pra
vizhniga. Inu on ie kije sadosti
sturi inu plati nashe Grehe,

Obedan, ne pride kmošmu
Ozhetu, ramazh le skusi mene.
pravi sam Christus. Ne stojj tudi **JOHANN: 14**
nikeir, po vsim ulnim Boshijm piš
muda bimi smeli svetnike, ali
bodi lih Divico Mario moliti Tiga
nei tudi oben karschenik nikoli stu
ril vrei vishi, kokër Papisti.

Inu tako so ti stari karscheni
ki t'er uzheniki verovali inu, uzhi
li:

Epiphanius lib: 3. contra haereses.

Pravi, da so bili kecarij katere on
imenuie Kollyridiane, u so uzhili
da

da se ima divica Marija moliti, nji
ofrovati, inu luzhi shgati, Katere
on svari. Inu ozhitu pravi, da sené
ma divica Marija moliti, Beri sam
zhe nozh verovati.

• Ambrosius in Epistolam ad Romam

Ta, nekar le samuzh prepovei
svetnike moliti, tamazh svari tudi
ostro te kiji pravio, Da mi skusi
svetnike do Boga pridemo, kokar
skusi slushabnike kenimu Kraliu.
Inu pravi, da ietu ena misera excu
satio.

Lih taku tudi Augustinus in libro
de vera religione.

Idem de heresibus Ad quod vult deus.

SEcce ipsius (scilicet Carpocra-
tis) fuisse traditur socia quæ-
dam Marcellina, quæ colebat ima-
gines Iesu & Pauli, et Homeri et
Pythagoræ adorando, in censumq;
ponendo

Satu ie ena Haidovska kriva
navada inur gerdu malikovanie,
rako te svetnike, slasti Mervte, mo
liti. Inu tako malu bodo Sve niki
stam zhaszheni, da vezh bodo
shmaganit Svetnike pak sa verne,
priat. le Boshie, inu isvelizhane
sposnati, inu zhasstiti alli sposhto
vati, po njih veri inu vernim delu
sturiti, gdo bi tako preklet bil, da
bi to tajle?

PAPISTI.

TI pak uzhio inu kratko ote is
meti, da se ima Divica Maria
suseb, koket pomozhnica, sreda
nica inu besednica par Bugi, zhas
stiti inu koket Kralica nebeska
moliti, Inu potle vsi svetniki inu
svetnice, koket tudi nashi pomo
zhniki, Isvelizharij inu profshniki.
Sato njm tudi Cerkve s jdaio, Mo
she slushio, pilde stavio, te iste tus
di zhasstjo inu molijo; kni rumαιο
molitve njm poio, postio, timu

sato boles an, unsmu sa drugo po
trebo, tei sa vezhnu sdravie, drugi
svetnici sa telesnu, cèlu po Aydov
skim gnusnim malikovanju, sluski
o, kokèr njih Saive Regina prizha
kàr povsod poio:

Sdrava, o Kralica Mati te
Milošti shivot, slatkost inu upa
nie nashe, sdrava, Ktebi vpsemo
strannici Sínove Evini, ktebi vs
dihemotoshech inu iokalozh vs
témfolsnim dolu. Nato tada, ori
nasha Odvetnica, une svoie milo
stive ozhi knam obèrni: Inu Iesus
sa shnegani sad tvoiga telesa po
tjm strannenij allirevij nam po
kashi, o milostiva o dobra o slatka
divica Mati Maria.

Inu na vsih svet v'enim Hims
nu poio tako: Chorus sacratus
Martyrum, Confessio sacerdotum
& Virginalis castitas, Nos à pec
catis Abluat.

RALOZHENIE.

Natu

Natur vshe ti moi Bratac raso
mislil ozhliraishtien Aydovski ma
likovac biti stimi Papisti, kokeren
pravi verni karschenik stimi Evan-
geliskimi.

SHESTI ARTIKVL OD PA-
pesha inu Cerkve,

EVANGELISKI.

TI pravio uzbio, inu sposnaio
da je Papesh svojim dvorom
ta pravi skusi Daniela, Christusa,
svetiga Pavla inu Ioannesa osnanie
ni, inu sdai skusi sveti Evangelis-
oi ozhitovani supernik Christu-
sovi, katerise Christusu inu niego-
vimu svetimu Evangeliju supersta-
vi. Obtoresi kateri tadaise nega
svero dershe, nega postavom
pravskusi dade, inu sagovaraio,
te Evangeliske, katerise samiga
Evangelia inu Christusa dershe,
preganiaio, inu morijo, ti nelo
vezh prava karschanika Cerkov,
stokrat manie imaiio, to mozh, *Joh. . 16o*

ro mozh, dabi ne mogli kai krivi,
ga uzhiti alli postaviti? Tamuzh
dalo leti ta prava gmaina Boshia
inu Christusova, tēr soli vKrimu
alli VVittembersij, Vlublani alli
vKonstantino poly, kateri Iesusov
vo stimo poslushaio, Niega samis
ga saodréshenika inu srednika svoi
ga sposnaio, svetsakramēte zhibistu
po Christusovi postavi, obhaiaio,
Risnico ozih tusposnaio, inu sa
tu krish noshio alli tērpe, Ako ie
1. Corint. 10. lih dosti tudi hudih smot mey nijs
mi, kokēr lulke mey psheńico.

PAPISTI.

Ti pak menio inu uzhlo, da
so oni ta sama edina Katholiska
Boshia Cerkov: sunai katere bi ne
bilu ni Boga ni isvelizhania. Inu
da so ti Evangeliski, (kateri so Pa-
peshu kokēr Antichristu supēr)
ta AntiChrist, ta kriva Cerkov,
kecarij, kateri se imajo smezhom
inu sognom konzhati inu pomo-

giti, Inu od vsiga kârshanskiga inu Joann: 16.
nebeskiga sdravta lozhiti: kokèr tu
onipo Christufo vim pretokovas
niu, rozhnusture.

RASLOZHENIE.

NAto vsheti, o karschenik, ras
lozhi inu spomissi, hkateri
Gmaini se ozhpèdrushiti: Spo
missi nasai, na Artikule Vere. Spo
missi, kai Daniel kai Christuf, kai
Pausuf, od AntiChrista pravio:
Inu premerkai, kateri del bulieta
snamania AntiChristufova ima:

DAniel Antichristu leta sna
mania da.

Daniel. 12.

I. Da bode vse po svoei missi
sturit.

II. Bogu super se stavil, inu
grosovitu mu super govoril.

III. Vseh svoih rizheh srezho
imel.

III: Sa Boga svoih starishih
H 3 nistar

nistar rodil.

V. Sa shensko lubefan ne maril

VI. Boga Maufin slatom zha
stil.

VII. Svoie priarele, inu pomo
zhnije sblagom mu zhaftio daro
val.

2. Tessa. 2. Paval pak pravi, da bode,

1. Timo. 4. I. Vcerkvi Boshij sedil, inu se

2. Timo. 4. zhes Boga vsdigoval, inu da se ie
vshepar niega zhasu sa zhel.

II. Da pride slashnivimi zashni
inu zhudefami hudizhovimi.

III. Da mu Ludie bodo salnu ve
rovali.

III. Da bode ijdi prepovedal
iesti, inu se sheniti: kokar ie sturil
kmalu Gregorius Papesh sedmi
tiga imena

V. Inu da kposlednjmu zhasu
bodeskusi sveti Evangelion ozhi

2. Petri. 2. tovan. Petrustudi pravi da bode

skurbarij inu nezhistosti vdan. II.
da bodo satajli Gospoda, kije jih

ie odréshil. III. Gospolchino fes
tahali. III. Da bodo Simoniaci,

inu

inu Verō predajali; koker ie sdav
 nu edan Papeshnik od Papeshnih 25
 Fariev dial. Venalia nobis; M:nt 1119
 Templā Sacerdotes altaria, sacra Poeta.
 Coronæ. Ignis thura, prec's, Cœ
 lum est venale Deusq; Beritudi kai M:th. 24.
 sam Christus, inu Euangelista Io
 annes pisheta od AntiChrista; Inu V Apokal:
stusi.
 spomilli, v Boshijmstrahu, pres ni
 da inu so vrashtva kateri del Evāge
 liski alli papeshniki, ta snamania,
 na sebi imaiot?

S A V E R S H E N I E.

Slishti moi karschenik te nal
 Vekshi poglavitnihi Artikule, sa
 katerih volio se ti Evangeliski kar
 scheniki stimi Papeshkimi stritao
 inu prepitao. Inu vkaterih ne mo
 re obē zhlovik neutralishbiti. Dru
 ge velikū vezh, katere se letih kokèr
 udi svoie glave dèrshe, sam pustil
 Karneso tako potrebnī, kokèr leti.
 Lohkopak bi bilurifnīco sposnati,
 inu se is tih sadanjih smot srovnati
da

da bi ludie vezh na Boga, kokër na
Zhlovcka gledali. Dabi Kristus
na svëtusvoio Cerkovio mogoch
inu bogat bil; da bi prava Vera sov
rashrva inu pragananiane imela,
Da bi tudi Papesh vsakimur svoio
vest frai pustil, inu nekar stakovo
svoio inu sigasveta sillo smezhom
inu ognom svoie statute, inu vero
brasil, inu vludi silil, ni tudi sbla
gom sigasveta jih slepil, Inu kokër
lekuli nashim ti piani Nembei,
inu nekatere sekte, Ekaterih Papesh
tvo desekrat vezh ima, kokër tu
di pianih inu kurberskih faricov
zhitizheio Tako sai letu, inu
drugu nekar, timu velshimu delu
slasti Modrim inu Mogozhim
napotu leshi, da vezh krivico, sa
pokojainu shivota volio, kokër
nasnico, sakrishavolio lubijo. Bog

smilise vseih teih, knj

ilhe slepi vtã

mifede:

AMEN.

PESAM INV

MOLITOV, DA BOG SVO,
IO CERKOV PRED ANTL

Christulovo tēr po
svétno sylo
ohrani,

I.

O Bog Ozha nebeski Krall,
kijr sinaf ktvoijm sinomsbral
k'tebi stari, inu mladi,
Mi vsi kijr smo sdai na semlij,
V'nadlogah v'skèrbih klizhemo
Skus' Iesusa te prosimo,

II.

Pomagai lubi Stvarnik nash
kijr nas v nadlogah nashih snash
Nadloge sle so nas obshle,
Tvoio Cerkov sdai oblege,
Sovrashniki h'te resdreti,
Nasote shiveposhreti,

Sa

III.

SA volio besede tvoje
 Te Svere Evangelije,
 To muzh Boshijo nam vsim ver
 V' pokuri isvelizhanim, (nim
 Katero milostivu si
 Nam dal v'tim ljubim Jesusi.

III.

TV njim shal vsarcu teshku de
 Kar se njm risnica povei
 Da dianjemissi zhloveske
 Postave stare papeshke
 Bogu ne slushe so sablton
 K' pravici Pred Bogom sa lon.

V.

AMpak Beseda Boshia muzh
 Je prava sama svitla luzh
 Ta nam sveiti v' nashi tammi
 Nasv'estu v'sveti Rai spremi
 Nas troshhta visha posveti,
 Druguzh rodi ter ponovi.

Inu

VI.

I Nu naš zhištu vse uzhi
 Da nei pār našedne mozhī
 Da smokasheni grešniki
 V'porodu v'delīh krivī zhi
 Neiga kīr bi prav Boga snal
 Po volij niega shivil dial,

VII.

S Atu ie Bog Sinka Possal
 Našvét v'tu zhlovestvuk' nam
 Ta ie sa naš marro tērpil (dal
 Nam vsim vezhni lebedobil
 Kīr vshe kāršchen nain veroie
 Pravizhan ie shivil boje.

VIII.

V Taki Veri lubi Boga,
 Moliga koker ozhera,
 Vero dērshī v'dobrim tēr slīm
 Slushi Bogu iuu blishnīm
 Vtaki Veri vesel sašpi
 Dušho Telo Bogu strozhi.

Tīga

IX.

T Igabni ne dopuste
 Tamazh polaktudi stave,
 Dela svoja saslushenie,
 Mashe mērtvih ludi prošnie,
 Kadilu inu kropilu,
 Ote da bi pomagalu.

X.

S Atu na slusovrashio,
 Sinu na skrivu dolshio
 Da bi Svetnike shmagali,
 Dobru diat prepovedali,
 Gosposhini sopēt bilī
 Smote svade sazheniali.

XI.

O Btu Ozha te prošimo,
 Sārcom k' tebi sdiuēmo
 Ti vēsh da syлло tērpimo
 Syлло setei ne vbranimo
 Tvoio Cerkov tēr sle tvoie,
 Skus' muzh tvoio obaroie.

Ne

XII.

NE dai dabi nashe mesu
Shibku pod krishom zagalu
Da bi shivot vezh lubili,
Tebe Dusho sapustili
Vsihtudi tih Bog smilise
Kijr she slipi v' tammi side.

A M E N.

M A T H E I N A XXIIII.

Jesu se bodě predigoval leta Euangelis
tiga A ralevstva / po vsam ulatim soet
tu / p ruzhi vsam Ludem. Jesu tadai
pride sovnti dan.

DRVKANV
V^o REGENSPVRGI
SKVSI, IOANNESA
Burgera.